

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisne se ne vračajo, ne frankirane
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnitva št. 2992.

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekom
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.348
za inzerate, Sarajevsko št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
mali oglaš po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D 2-30, večji
po 3 in 4 Dtn, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Dtn
g Pri večjem g
poročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po preizku

Romunija pod novim režimom

Princ Karel se je torej v aeroplanu povrnil v domovino, nasledoval svojega devetletnega sinčka Mihaela v kraljevi časti in postal sam romunski kralj Karel II. Vse se je izvršilo hitro in z neko romantiko, katere je bilo itak zelo bogato prinečvo življenje. Vendar pa je ljudstvo novega kralja sprejelo navdušeno in inozemski listi splošno odobravajo, da se je na tak način rešilo vprašanje romunskega prestola.

Nobenega dvoma ne more biti, da se je državni udar v Romuniji izvršil s pristankom in v soglasju s šefom narodne kmečke stranke ter predsednikom vlade g. Manijem. Zato bi bilo najzanimivejše raziskovati, kaj je premisljenega in bistrornega politika nagnilo, da se je odločil k tako dalekosežnemu koraku.

Kakor znano, sta 4. januarja 1926 oba parlamenta sprejela Karlovo ostavko na prestolonasledstvo. Dinastično vprašanje je bilo urejeno na ta način, da je Karlov sin Mihael postal kralj, med tem ko je bilo do njegove polnoletnosti posebno regentstvo poverjeno z vladanjem. Kdo je bil tedaj merodajen v parlamentu? Liberalna stranka, katere duša in hrbtenica je bila mogočna rodbina Bratianu, a dejanski njen voditelj Jonel Bratianu. Liberalna stranka ni imela nikdar za seboj naroda, vendar pa je znala volitve vedno tako izvesti, da je dobila vselej večino, kadar je ona vodila volitve. Gospodarske razmere v Romuniji so namreč še zelo fevdalne, liberalci pa so gospodarsko močni in zato sila vplivni. Poleg tega razpolagajo z izvrstno šolano inteligenco in so vedno imeli tudi zunanje politično za slombo, zlasti v Franciji. Posebno je moč liberalne stranke narasla pod spretnim in energičnim vodstvom Jonela Bratianua. Na liberalni stranki je pa značilno to, da nima liberalnega na sebi ničesar razen imena. Mladi prestolonaslednik Karel pa je dovolj očitno podpiral res liberalne elemente v narodu proti liberalni stranki. Zato se je razumljivo zameril liberalcem, ki so toliko časa pritiskali na kralja Ferdinanda I., da je podpisal omenjeni akt od 4. januarja 1926.

Na pritisk liberalne stranke torej in ne romunskega naroda je moral Karel pred leti zapustiti domovino. Tedanja opozicija, ki jo je vodil Maniu, ni bila na teh bojih mnogo interesirana in tudi ni mogla odločilno posegati v potek dogodkov. Vendar pa je Maniu že tedaj kot opozicionalec izjavil, da njegova stranka akta od 4. januarja 1926 ne prizna in da zanjo ne obstoja. S to mojstrsko potezo si je Maniu zagotovil predvsem podporo armade, ki je bila vedno karlistično razpoložena. Mogel pa je računati tudi na pomoč drugih manjših strank, ki so bile tudi karlistično usmerjene. Ko je Maniu prišel na oblast, se spočetka za regentsko vprašanje ni veliko brigal, ker je moral najprej organizirati strankarski in vladni aparat, ako je hotel ostati na oblasti.

Kaj je torej nagnilo Maniu, da je sedaj naenkrat celo pospešil vrnitev Karla? Gotovo nekaj bogate simpatije za Karla, ki so kljub njegovi večletni odsotnosti iz domovine med narodom ostale še vedno žive. Maniu je spreten politik in je morda s to potezo hotel preprečiti kako poznejše karlistično gibanje, ki bi moglo postati nevarno za državo. Toda še bolj verjetno je, da je Maniu pospešil vrnitev Karla zaradi tega, ker se je mogel ponovno prepričati, da imajo liberalci v regentskem svetu močno roko in da so kljub svojemu malemu številu poslancev v zelo važnih odločitvah znali uveljaviti svojo voljo. S šahovsko potezo, ko je povedel Karla nazaj v domovino, pa je postal liberalna stranka pred popoln in definitivni polom.

Bilo je namreč pričakovati, da bo liberalna stranka k upostavitvi kralja Karla zavzela opozicionalno stališče. To se je tudi zelo točno zgodilo. Liberalci so v manifestu na narod izjavili, da ne soglašajo z aktom od 8. junija 1930. Novi kralj Karel stoji sedaj pred takšno situacijo, da so nasprotniki Maniu nujno tudi njegovim nasprotniki. Ljudstvo je pa zanj navdušeno in ga je radostno sprejelo. Na koga naj poslej liberalna stranka še računa, kje bo v danih okoliščinah še našla opore? Vse tako kaže, da je g. Maniu izborni pogodil politični račun.

Stranka, brez zaslombe med narodom in pri dinastiji je obsojena na smrt. To tudi uvidevajo mlajši in razboritejši liberalni politiki. Jurij Bratianu, sin znamenitega Jonela Bratianua in profesor na vseučilišču v Jassyju je bil izključen iz stranke, ker je svetoval, da naj stranka opusti dosedanje zadržanje in naj se spravi s kraljem. Iz stranke ga je vrgel njegov stric Vintila Bratianu, ki zaenkrat obvlada položaj v liberalni stranki. Jurij Bratianu pa ni bil osamljen in je razcep v stranki skoraj gotov.

Ali bo imel Karlov nastop kake zunanje politične posledice, je danes težko prerokovati. Da bi se Romunija oddaljila od sedanje Francozom prijazne linije, ni velike verjetnosti, če zaradi tega ne, ker je finančno Romunija zelo odvisna od francoskega kapitala.

Spomenica 70 milijonov indske brezpravne raje na vse krščanstvo

Huda obtožba proti Gandiju - Parije se obračajo na angleškega kralja in na papeža - „Nedotakljivi“ zahtevajo svoje socialno osvobojenje

London, 12. junija. Istočasno s poročilom Simonove komisije, ki predstavlja najmonumentalnije delo o Indiji in njenih razmerah, kar jih je kdaj izšlo, je izšel okle 70 milijonov indijskih parij ali takozvanih »nedotakljivih«, ki so združeni v »Združenju tlačene Indije« (The Depressed India Association) in se obračajo s svojimi oklicem na ves krščanski svet. Oklic je sestavljen predsednik Združenja, mirni sodnik in bivši član postavodajalne skupščine, Ramhandra Sutvaje Nekalaj, ki sam ni parija, a se je edini od višjih kast zanje zavzel in jih vodi. Plemeniti mož, ki je predsedoval kongresu »nedotakljivih« 26. aprila t. l. v Amraoti-ju, se obrača predvsem na Njegovo svetost, papeža Pija XI., »očeta vseh ponižanih«, ki je oklic dal natiskati v službenem »Observatore Romanu«. Zahteve in želje parij so se predložile tudi Njegovemu veličanstvu angleškemu kralju. Prinašamo kratak izvleček te v današnjem političnem momentu tako važne spomenice:

Najprej moramo zahvaliti Stvarnika, da je napotil v Indijo narod, katerega kultura se naslanja na načela Božjega očetvstva in bratstva vseh ljudi. Indija je videla najrazličnejše vladavine, toda do prihoda Angležev parije niso imeli možnosti, da bi javno izražali svoje želje. Pred prihodom Angležev so nižje kaste tisočletja živele mnogo slabše od živine. »Nedotakljivi« niso smeli in tudi še danes ne smejo imeti koščka zemlje, prodajali so jih kot mrtvo blago, posestnik je smel rabiti njihove žene in tudi z njihovimi otroci je smel razpolagati, kakor s psami iz svoje pasarne. Bilo je prepovedano prostemu narodu se učiti pisati in brati. Pa še več. Braminci so si izmislili bogokletni nauk, da je Bog sam, če ga kakšen »nedotakljivi« pogleda in k molitvi steguje k njemu roke, omadeževan, in še danes smo videli, kako so svečeniki, ko so se bili »nedotakljivi« podali v templje, da molijo Boga, božanske kipe »očistili« s krvavimi odpadki, zmešanimi s krvavim urinom... Vsak dan vidimo, da, ko gre parija po cesti, ga noben član višje kaste ne pogleda in da se celo izogne senci, ki jo meče njegovo telo, a stanovati morajo parije izven mesta, da ga ne »okužijo«. »Jaz« — piše Ramhandra Nekalaj — »sem po nazorih najožjih pristahev mahatme Gandija najmanj desetstokrat omadeževan, ker sem predsednik njihove organizacije in se družim z njimi.«

Nekateri »nedotakljivi«, da se rešijo svoje sramote, prestopajo v muslimanstvo. Svarim vas pred tem. Muslimani se parijam zdaj dobričajo, toda ne iz ljubezni do indijskega naroda, ki ga prezirajo in sovražijo, ampak zato, da se dokopljejo zopet do oblasti, ki so jo imeli nad Indijo več stoletij, da

so jo popolnoma izrabili in gospodarsko uničili, dokler niso Angleži storili konec neznoznemu despotizmu in neverjetni moralni propalosti pomelkuženih muslimanskih mogulov. Tudi danes njihovi veleposestniki enako kakor indski parijam ne dovolijo lastne zemlje in jemljejo njihove hčere pa tudi njih žene za svoje žene, da jih potem, ko so jih izrabili, vržejo iz harema na cesto, kakor jim to dovoljuje Mohamedova vera.

Zalibog so se parije kruto prevarili tudi v mahatma Gandiju. On je sicer iz začetka pokazal simpatije tudi do njih, toda njegova svetost ni segala tako daleč, da bi vztrajal in jih zagovarjal dalje, ko je zapazil, da njegova politika ne bi imela uspeha, ako bi se drznili postaviti na svoj program tudi moralno in socialno odrešenje »nedotakljivih«. Ko so mu višje kaste rekly, da so odločno proti kakršnekoli izboljšanju položaja »nedotakljivih«, jih je takoj zatajil in ima sedaj zaprti obe oči za njih strašno bedo. Mi pa vemo, da Gandi, ako se mu ne pridruži 70 milijonov parij, ne bo imel uspeha in da Indija ne bo imela resnične svobode in neodvisnosti, ako bi zmagali njegovi pristaši. Kajti svaradžisti (avtonomisti), ki se predstavljajo za edine indske rodoljube, so samo predstavitelji višjih kast, inteligence in napolinteligence, ki je radi prevelikega števila šol in izpitov, ki jo vsposabljaajo za pisarje, brez posla, in pa veletrgovcev in veleposelstnikov, ki hočejo vladati v Indiji zase zato, da bi 70 milijonov poljedelskih sužnjev izrabljali dalje in jih z oderuški obrestmi odirali do gole kože, kakor to delajo sedaj.

Priročiti se pa moramo tudi proti Angliji, katera nas je sicer deloma rešila pred neomejeno samovoljnostjo naših gospodarjev, pa iz ozira na naše gospodarje ni nastopila za naše popolno osvobodjenje in višjim kastam na ljubo prikrajšuje naše politične pravice, tako na primer pri volitvah v postavodajno skupščino in v provincijalne skupščine. Tudi sumimo, da angleški uradniki v provincijalnih skupščinah in upravi, kadar stopijo na našo stran, tega ne delajo iz ljubezni do nas, ampak, da se nas poslužujejo samo kot orodje v borbi zoper svaradžiste. Volivna pravica se je za parije omejila na minimum. Tudi je šolstvo nezadostno, ker ne daje poljedelske in strokovne izobrazbe, ki jo mali človek predvsem rabi.

In vendar so edini prijatelji Angležev tlačeni sloji. Zahtevamo od vlade Njegovega Veličanstva, da se imajo h konferencam o novi ustavi Indije pritegniti tudi zastopniki parij. Ima se izvesti agrarna reforma in dosedanjim robovom dodeliti zemlja, ki se danes ne obdeluje, da služi za lovišča maha-

radžam, dočim deca parij umira od gladi in boleznim, tako da nobena dežela na vsem svetu nima tako visoke številke umrlivosti otrok, ko bajna Indija, v kateri je en sam maharadža tako bogat, ko vsi knezi in bogataši Evrope skupaj.

Komunizem odklanjamo. Komunizem, to so bogotajski nauki Evrope, propovedovani z barbarsko divjostjo kočevnikov, dočim krščanstvo, ki ima svojo zibelko v Aziji, odgovarja najplemenitejšim stranem azijske duše, ki vidi v Bogu očeta vseh ljudi! Zelimo, da tudi v novi Indiji ostanejo zasebne krščanske šole, predvsem katoliških misijonarjev, v katerih učitelji ne poznajo razlike med kastami. Zelimo, da bi se po Indiji razširili katoliški redovi, predvsem Kartuzijanci, Cistercijanci in Benediktinci, kajti pri nas je še ogromno zemlje, ki bi jo oni mogli meliorirati in na njih naseliti našo rajo pa jo naučiti človeka dostojnega življenja.

Poziv končuje z besedami:

»Z rokami, povzdignjenimi v goreči molitvi, prosimo od dobrega Boga obile luči, ki naj nas vodi v naših sklepih v teh usodnih urah za Indijo, pa da naj nas, pomagajoč nam, da premagamo naše težave, ohrani skromne in ponižne pred njegovim veličanstvom. O Gospod, vodi nas iz tega navideznega sveta v resnični svet, iz teme k luči, iz časnega življenja k nesmrtnosti.«

Spomenica parijev je napravila v vsej javnosti silen vtis, tembolj ker tudi Simonovo poročilo iz črpu obravnava položaj indskih kmetijskih sužnjev, ki žive v najstrašnejših razmerah. Spomenica je tudi velik moralen udarec za Gandija in njegove pristaše, ki pa itak čedaljebolj izgubljajo vpliv. Angleška delavska stranka je sklenila, da bo delala z vso svojo močjo na to, da bo indska konferenca posvetila poglobljeno pažnjo socialni emancipaciji parij, kar bosta podpirali tudi konservativna in liberalna stranka.

Spomenica parij ob enem s poročilom Simonove komisije je indske nacionaliste silno razburila, ker je razkrinkala lažniva gesla svaradžistov, ki so varali Evropo, češ da hočejo Indijo osvoboditi, dočim je njihov poglavitni namen ta, da bi v bodočem dominijonu ohranile višje kaste oblast nad večino prebivalstva. Indski kapitalisti so pač pozabili, da imajo opraviti z delavsko vlado, ki se ne da od njih dupirati.

Treba pa je še pomisliti, da poleg vprašanja parij obstoja še vprašanje malih kmetov, ki so sicer formalno svobodni, a žive v približno enakih razmerah ko parije in tvorijo 70% prebivalstva.

Ugoden odmev Briandovega načrta

Dvomljivo je le stališče Anglije in Italije

Pariz, 12. junija. x. »Petit Parisien« piše danes, očitno inspiriran od Quai d'Orsay glede uspehov, ki jih je pričakovati o Briandovem memorandumu glede Panevrope: Velika večina, če ne vse vprašane države bodo v načelu soglašale. Dvomljivo pa je stališče Anglije in Italije. Vendar pa bodo večina vse evropske vlade stavile več ali manj važne pridržke, ki pa se bodo tikali samo podrobnosti, dočim gre Briandov načrt v bistvu samo za to, da bi vedel, ali je 27 vprašanih vlad pripravljanih obvezati se: na periodičnih ali rednih sestankih stopiti med seboj v stike, da se skupno proučijo vsa vprašanja, ki se tičejo celotnosti vseh evropskih narodov. Gre torej samo za to, da evropske vlade pristanejo na osnovno, embrijonalno organizacijo, s katero naj se izrazi samo moralna edinostevost evropskih narodov.

Zato navedeni list angleškega pridržka (oziroma dominijone) ne smatra za umestnega, ker se

tiče samo podrobnosti v izvedbi. Ravno tako je neutemeljen ugovor, ki so ga že zdaj prijavili gotovi nemški, italijanski in madžarski krogi, da služi dogovor o Panevropi samo zato, da se ohrani teritorialni status quo. Enak ugovor se je stavil svoj čas tudi Društvu Narodov.

Briand namerava dati Evropi, razbremenjeni vseh pasiv vojne, sredstva za organizacijo, da bi v miru prišlo do progresivne ureditve vseh problemov, ki še danes bremenijo Evropo. »Petit Parisien« upa, da bo Briandova anketa že na septemberskem zasedanju Društva Narodov kot prvi pozitivni uspeh povzročila ustanovitev zelo enostavnega organizma, ki bo vladam omogočal, da se bodo v krajših ali daljših razdobjih s polnim zaupanjem lahko razgovarjali o vseh vprašanjih, ki interesirajo evropsko skupnost. Potem bo tudi septembersko zasedanje Društva Narodov senzacionalen dogodek.

Španija dobi še letos parlamentaren režim

Madrid, 12. jun. g. Vlada generala Berenguera je izdala sledeči komunikacije o katalonskem vprašanju:

»Ministrski svet je v svoji seji 8. t. m. imel priliko konstatirati, da je bivanje Nj. Veličanstva kralja v Barceloni poteklo tako zadovoljivo in v največji harmoniji z lojalnim prebivalstvom te provincije, tako da je bilo to dejstvo samo najboljša zavrnitev onih, ki so to potovanje v sedanjem političnem trenutku smatrali za neoportuno

Vlada se je prepričala, da je večina Kataloncev avtonomističnega mišljenja in zagovarja svojim tradicijam odgovarjajoče mišljenje, da pa ne odobrava nelegalnih metod in potov, temveč hoče samo

Verjetno pa je, da se bo izboljšalo razmerje do Madžarske in s tem samoposebi tudi do Italije.

Grško-turška pogodba

Atene 12. jun. x. Turški zunanji minister Ruži Bej je izjavil v brzojavki, poslani Venizelosu, da podpisana pogodba med teta dvema državama ne pomeni samo rešitev odškodninskega vprašanja za izmenjano prebivalstvo, temveč tudi trdno podlago za trajen mir na Balkanu ter bo morda tudi ugodno učinkovala na vso Evropo. On upa, da se bo tudi prijateljska pogodba kmalu lahko podpisala. Venizelos je odgovoril v istem duhu. Najbrže bo poslanska zbornica že v soboto začela razpravljati o pogodbi ter jo bo brez dvoma odobrila, dasi opozicijski list »Projac« trdi, da večina voditeljev strank ne soglašajo s pogoji grško-turške pogodbe. Iz tabora beguncev se čujejo protesti proti pogojem. Češ, da v vprašanju odškodnine niso zadostni. Grška in turška vlada sta se dogovorili, da bosta poverili dvema višjim mornariškima častnikoma nalogo, da se domenita glede zmanjšanja oboroževanja na morju.

Spremembe v češki diplomaciji

Praga, 12. junija. m. Kakor je Vaš dopisnik izvedel, predstojijo v češki diplomaciji važne spremembe. Med drugim bo ob priliki teh sprememb sedanji odpravnik poslov v Belgradu Vokač imenovan za poslanika v Sofiji ali v Tirani. Sedanjí češki poslanik v Sofiji dr. Rejholec pa bo odšel v centralo. Istotako bi imela biti prestavljena dosedanjí poslanik v Rimu dr. Mastny in poslanik v Berlinu dr. Valkovski. Te spremembe bi se imele izvršiti kmalu po konferenci male antante. Prav tako bo, kakor se govori, dosedanjí tiskovni tajnik belgrajskega češkega poslanika dr. Stibor Melč premeščen za tajnika češkoslovaškega predstavništva v Moskvi, na mesto znanega publicista dr. Šroma, ki je preostavljen na Dunaj. Tem spremembam v češki diplomaciji se v tukajšnjih diplomatskih krogih pripisuje zelo velik značaj.

Belgrad, 12. junija. u. Jutri prispe v Belgrad novo imenovani češki poslanik na našem dvoru dr. Robert Fidler.

Fred drugim harkivskim procesom

Zgodovina pozna malo tako umazanih procesov, kakor je t. z. harkivski proces. V Harkivu, glavnem mestu boljševske Ukrajine so boljševiki močno postavili pred sodišče 45 ukrajinskih znanstvenikov in javnih delavcev, ki niso bili slepo orodje boljševske vlade, ampak so bili prepričani, da nastopijo boljši časi za ukrajinski narod šele tedaj, ko se bo boljševizem zrušil vsled lastnih notranjih boleznih in bo na njegovih razvalinah nastala popolnoma neodvisna Ukrajina. Obsodba ukrajinskih znanstvenikov je bila moskovskim boljševikom oblastnemu potrebna in zato je bila vsa razprava samo pesek v oči javnosti. Kakor so boljševiki umetno inscenirali proces, tako so tudi že vnaprej določili kazni. Na ta način je bilo na veliko soboto obsodjenih vseh 45 ukrajinskih izobražencev na ječo od 3 do 10 let. Znanega ukrajinskega pisatelja, kritika in literarnega zgodovinarja S. Jeteremova, ki je tudi član Vseukrajinske znanstvene akademije, je zadela 10 letna ječa, ravno tako tudi A. Nikovskega, glavo ukrajinske aviokefalne cerkve.

Moskovski boljševiki se zavedajo, da proti boljševizmu največja nevarnost od ukrajinskega ljudstva. Kolektivizacija vasi je natekla na največji odpor med Ukrajinci. Radi Ukrajincev morajo popuščati moskovski boljševiki. Tako je bilo v boljševski Ukrajini 1. marca 71 odstotkov zemlje kolektivizirane, ali za en mesec je število odstotkov padlo skoraj za polovico, namreč na 38 in pol odstotka. Med 1.800.000 brezposlenimi delavci v SSSR delajo boljševskim voditeljem največje težave ukrajinski delavci. Uporni kozaški duh Ukrajincev se ne da zlepa pomiriti s praznimi odličijami, on hoče kruha in dejanj. Boljševizem pa tudi ni znal odstraniti stoletnega narodnega nasprotstva med Ukrajinci in Rusi. Ko so Ukrajinci v prvih letih po boljševski revoluciji dobili svoje narodne pravice, niso zavoljo tega vzljubili ruskih boljševikov, kakor so v Moskvi pričakovali. Pač pa je ukrajinsko narodno prebujenje zajelo zadnjo ukrajinsko hišo in vzbudil se je zopet stari kozaški duh. Če sedaj ruski boljševiki previdno in počasi odvzemajo Ukrajincem tiste narodne pravice, ki so jim jih sami dali, vzbuja seveda tako početje veliko nevoljo, ki vedno bolj nevarno tli pod pepelom.

V takih razmerah ruski boljševiki ne zaupajo niti ukrajinskim boljševikom. Boje se da je komunizem zlasti pri izobražencih, ki dobro presojajo položaj in vidijo tudi malo naprej, samo preveza, da morejo izpodkopavati tla komunizmu.

Namen prvega harkivskega procesa je bil, da oslovijo ukrajinske izobražence pri njihovem ljudstvu. Zakaj Moskva se boji, da bi se okrog ukrajinskih znanstvenikov in kulturnih delavcev osredotočilo gibanje za odcepitve Ukrajine. Zato so napravili obtožnecem sploh vse, kar more vzbuditi pri ljudstvu odpor. Obdolžili so jih, da so ovirali razvoj proletarske kulture, ki je po boljševskih naukih prvi pogoj za boljšo bodočnost, glasom obtožnice so pripravljali kontrarevolucijo, ki bi naj izročila Ukrajino zapadnim kapitalistom. Se več, oni so pripravljali tla Poljski, da bi se vmešala v ukrajinske zadeve in vrgla v Ukrajini boljševsko vladno. Ti znanstveniki bi naj bili krivi, da še ni nastopil v Ukrajini raj na zemlji.

Istočasno s prvim pa so pripravili komunisti v Moskvi tudi že drugi proces, ki bi naj zadel in onemogočil najbolj priljubljene kmetijske strokovnjake.

Po poročilu harkivskega boljševskega lista »Komunist«, je obtoženih 16 poljedelskih inženjerjev in kmetijskih strokovnjakov, ki so vsi včlanjeni v komunistični stranki. Večina izmed njih je opravljala celo važne službe. Tako je n. pr. Zaslavskij, podpredsednik kmetijskega preizkuševalnega urada v Kijevu, prof. Manjivskij je predsednik poljedelske sekcije v komisariatu (ministrstvu) za poljedelstvo v Harkivu, Voronin in Sjabra pa sta načelnika v istem ministrstvu, dočim sta Umena in Jofe najboljša specialisti za travništvo in semenogojstvo. Obtožnica jih dolži, da niso verjeli v socialistično revolucijo, ampak so uveljavljali takšno gospodarsko in kmetijsko politiko v boljševskih službah, ki stremiti po kapitalističnem družabnem redu. Oni so bili glasom obtožnice največja ovira v Kmetijskem ministrstvu, da se v ukrajinskem kmetstvom prebivalstvu niso dovolj ukoreninila načela. Hudo jim zamerijo, da so vstopili v komunistično stranko tik obtoženci šele 1. 1924, »da bi na ta način prikrili svoje delo proti boljševski vladi«.

Ker gre Moskvi predvsem zato, da te popularne ukrajinske javne delavce pri ljudstvu zasovražijo in na nje zvali krivdo za svoje neuspehe ter jim onemogoči stik z ljudstvom, jih bodo seveda obsodili na večletno ječo. Zaveda se, da bi usmrtitev napravila iz njih mučence. Sicer pa se bo prihodnje leto že našlo kakšno novo sredstvo za pomirjenje širokih mas, vsaj Moskva tako misli in to ji je zaenkrat dovolj, ker nima bolj uspešnih sredstev proti nevarnosti od ukrajinske sfinge.

—b—

Krvava statistika

Pariz, 12. junija. x. Od binkoštnih praznikov dalje je bilo v Parizu radi avtomobilskih nesreč 45 mrtvih in skoro 200 ranjenih. Samo večer je bilo v Parizu po avtomobilih ubitih 15 oseb, 51 pa ranjenih. Na gorski cesti čez sedlo Lautaret pri Grenoblu je strela zrušila na cesto veliko skalo, ki je zadela velik avtomobil in popolnoma razbila zadnji del. Dva Američana sta bila takoj mrtva, 5 oseb pa je bilo težko ranjenih.

Ciklon prevrnil vlak

London, 12. jun. V okolici Ahmedabada je divjal silen ciklon, ki je prevrnil neki potniški vlak. Pri tem je bil en Indijec ubit, 20 pa je bilo ranjenih.

Učiteljica zgorela

Dunaj, 12. junija. x. V učiteljsku za otroške vrtarice je pred očmi učenk zgorela učiteljica Jera Hammerschlag. Pri nekem fizikalnem poskusu je eksplodirala steklenica s spirito ter je plamen nenkrat zajel njeno obleko. Pripeljala je bila v bolnico, kjer je kmalu podlegla hudim poškodbam.

Zagrebska vremenska napoved. Po večini jasno. Oblačnost bo čez dan naraščala. Toplo.

Dunajska vremenska napoved. Lepo. Vroče vreme bo trajalo dalje. Nevhte so verjetne.

Sestava romunske vlade poverjena generalu Presanu

Bukarešta, 12. junija. x. Kralj Karel je danes opoldne sprejel v daljši avdienci generala Presana. Ko je Presan zapuščal kraljevo palačo, je izjavil časnikarjem, da mu je kralj poveril sestavo koncentracijskega kabineta. Dalje je izjavil, da se hoče preden prevzame naročilo, posvetovati z voditelji strank. General Presan je potem najprej obiskal generala Avarescu, s katerim je imel večurni razgovor.

Bukarešta, 12. junija. AA. General Cidovski je bil imenovan za vrhovnega komandanta rumunske armade.

Dunaj, 12. junija. x. Romunski upravnik poslov na Dunaju Zaborovski se je danes prijavil pri zvez-

Švica se oborožuje

Pariz, 12. jun. Švicarski nacionalni svet je s 117 glasovi proti 47 izglasoval kredit 20 milijonov frankov za nabavo 105 novih vojaških letal z vso opremo.

Proti so glasovali socialni demokrati, dočim so glasovali za ostale združene stranke.

Na ugovore socialnodemokratskih govornikov in nekaterih pacifističnih poslancev drugih strank je zastopnik vlade, zvezni svetovalec Minger, odgovoril, da nabava letal odgovarja mednarodnopravni in vojaškoobrambeni zahtevi. Švica je navdahnjena globoke želje po miru, toda dokler bo

nem kanclerju dr. Schobru in mu notificiral zasedbo romunskega prestola po Karlu II.

Papeževe čestitke.

Bukarešta, 12. junija. AA. Kralj Karel je danes sprejel v avdienci papeževga nuncija msgr. Angela Delchija, ki mu je pri tej priliki predal tole brzojavko kardinala Paccellija: Nalagam vaši ekscelenci, da izrazite v avdienci Nj. Vel. kralju Karlu mojo radost ob sprejemu vesti preko ministra Komena glede srečne zasedbe prestola Nj. Vel. kralja Karla. Vaša ekscelenca naj izrazi kralju Karlu veliko radost svetega očeta papeža in njegove želje za srečno vladanje njegovega veličanstva kralja Karla v srečo romunskega naroda.

Grandi obišče tudi Dunaj in Budimpešto

Varšava, 12. junija. AA. Agencija Pat poroča, da sta Zaleski in Grandi proučila stanje obče politike in razpravljala o najvažnejših vprašanjih med Italijo in Poljsko. Državnika sta ugotovila, da med obema narodoma ni nikakih interesnih nasprotij.

Dunaj, 12. junija. x. Italijanski zunanji minister Grandi se bo na povratku iz Varšave ustavil

ineognito tudi na Dunaju in v Budimpešti. Na Dunaju se namreč hoče osebno seznaniti z zveznim kanclerjem dr. Schobrom. Grandi pa bo jeseni še enkrat, in sicer oficijelno obiskati Dunaj. In šele ta drugi prihod na Dunaj bo veljal kot oficijelni odgovor na obisk dr. Schobra v Rimu.

Prva finančna operacija reparacijske banke

London, 12. junija. AA. Jutri bo otvorjena pri Angleški banki subskripcijska lista nemškega vladnega reparacijskega posojila, ki se obrestuje po 5 1/2 %. Subsripcija bo trajala do sobote. Emissija tega posojila, ki je bilo dovoljeno Nemčiji na temelju haškega sporazuma, je prva finančna operacija mednarodne reparacijske banke. Ta banka je bila ustanovljena kot osrednja banka državnih bank najvažnejših dežel sveta. Nemško posojilo v višini 12 milijonov funtov je izdala Angleška banka. Pri tej finančni operaciji je udeleženih 22 drugih bančnih zavodov. Za točno plačevanje obresti in povračilo posojila jamči nemška vlada.

Dve tretjini tega posojila bodo uporabili za kapitalizacijo dela nekonsolidiranih reparacijskih anuitet. To vsoto bodo izplačali mednarodni reparacijski banki in skreditirali za ta znesek države upnice za odgovarjajoče zneske, ki jih dolguje tem državam Nemčija. Ostanek posojila bo izplačan reparacijski banki v korist nemške vlade.

Newyork, 12. junija. AA. Sindikat Morgantovih bank je danes ponudil občinstvu obveznice mednarodnega posojila nemške vlade v skupnem znesku 98.250.000 dolarjev. Obveznice se oddajajo po 90 % in bodo nosile 5 1/2 odstotka.

Pomilostitev Kataloncev

Madrid, 12. junija. AA. Kralj je podpisal dekret, ki se s njim razveljavlja prejšnji dekret o katalonski zaroti.

Moldenhauer odstopi?

Berlin, 12. junija. p. V gospodarskih krogih se je snoči razširila vest, da se je državni minister za finance dr. Moldenhauer snoči odločil odstopiti, ker se v njegovi stranki pokazala nasprotja proti uvajanju novih davkov.

Jugoslovanski izletniki v Romuniji

Bukarešta, 12. jun. AA. Tretja skupina jugoslovanskih izletnikov in turistov, ki jih vodi Stanko Banič, je že tri dni v Romuniji. Jugoslovanski izletniki so prispel v Bukarešto preko Herkulovega kopališča. V Bukarešti so bili na postaji sprejeti od predsedstva romunskega društva za turizmo. Jugoslovanski gostje so povsod predmet priskrbe pozornosti. V parlamentu jih je sprejel predsednik parlamenta Pop Cicio in jih priskrbeno pozdravil. Snoči je bil banket, na katerem je govoril tudi naš poslanik na romunskem dvoru Čolak Antič. V svojem pozdravnem govoru je vodja izleta Stanko Banič opozoril na važnost tega izleta, ki zbližuje oba naroda. Izlet je dobro organiziran in naši turisti odpotujejo danes v Sinajo, odtod pa v Constanco. Na obalah Crnega morja ostanejo 5 dni.

Imenovanja v carinski službi

Belgrad, 12. jun. m. Z odlokom finančnega ministra so postavljeni:

Za carinike na glavni carinarnici v Belgradu Josip Jevnikar in Franc Otrine. Na carinarnici v Dubrovniku Marcel Sore, na carinarnici v Ljubljani Peter Minor in Aleksander Burmužević. Na mariborski carinarnici Jagor Lazarevič in Dinko Ljubič. V Sarajevu Vekoslav Burgar in Ivan Gregorič. V Subotici Franc Urbas, na Sušaku Viktor Habe, v Debru Viktor Kregar, v Ohridu Anton Pozelj, na Rakeku Mihael Feredi, v Strugi Avgust Bernot.

Iz turističnega kongresa

Belgrad, 12. junija. p. Iz Carigrada je pripel šef političnega oddelka trgovinskega ministrstva Žižek. On je tam zastopal našo državo na kongresu turističnih društev. Zveza turističnih društev šteje okrog 40 organizacij in ima nad 3 milijone članov. Kongres je trajal od 9. maja do 4. junija. Razpravljalo se je o vprašanju otvoritve avtomobilske ceste od Calaisja do Carigrada. Glede Jugoslavije se ni rešeno vprašanje avtomobilskih izkaznic. Novo turistično društvo nosi ime A. I. X. T.

Banjaluka, 12. jun. z. V Petričevem s bo jutri blagoslovil temeljni kamen za novo veliko frančiškansko cerkev. Blagoslovitev bo izvršil sarajevski provincial o. Markušić. Cerkev bo dograjena do jeseni.

Euharistični kongres

Zagreb, 12. junija. z. Osrednji odbor za euharistični kongres prejema vsak dan veliko število vprašanj za informacije. Zato razglašajo, da naj vse župnije označijo natančno v prijavah, od kod se iste pošiljajo, skupno število udeležencev, število moških, število žensk, ki reflektirajo na skupno prenočišče, na zasebnem stanovanju ali v hotelu. Pri posameznih skupinah je treba prijaviti po dve osebi, ki bosta skupno vodili. Duhovniki se morajo javiti, da se jim določi kraj za maševanje. Legitimacije se bodo v kratkem odposlale. Znaki, ki predstavljajo veliko umetniško delo profesorja Gerdiča, so po 6 Din.

Vremenska katastrofa v Hercegovini

Cetinje, 12. jun. AA. Močno deževje, utrganje oblakov in hudourniki so povzročili veliko škodo v okrajih Nevesinje in Stolac. Cesta Trebinje—Lubinje je poškodovana, ker je voda nanosila na cesto na nekaterih krajih peska v višini pol metra. Cesta Stoblič—Berkoviči je na več mestih poškodovana, tako da je moral biti promet na tej cesti ustavljen. V selu Trušinja je voda uničila tri doletine posevkov. V vasi Berkoliči je uničenih več kvadratnih kilometrov polja. V vasi Trušinje je udarila strela v zgradbo žandarmerije. Ljudskih žrtvev ni, materialna škoda pa je velika.

Seja odbora Nar. banke

Belgrad, 12. junija. AA. Na današnji seji upravnega odbora Narodne banke je bilo sklenjeno:

1. da se kontingent za lombardiranje posojil poviša s 350 na 400 milijonov Din. Od prve vsote je bilo dosedaj neizkoriščeno 230 milijonov, tako da ostane še 120 milijonov Din. To je bilo sklenjeno zato, da se omogoči denarnim zavodom, da neproduktivno gotovino plasirajo v državne obveznice, s čimer je dana možnost, da se obveznice v slučaju potrebe lombardirajo v Narodni banki,

2. da se odobri »Privilegirani delniški družbi za izvoz kmetijskih proizvodov kraljevine Jugoslavije« kredit v znesku 50 milijonov Din za štiri odstotne obresti letno, da se čimbolj pospeši izvoz, s čimer se dobi velika količina deviz, ki služijo Narodni banki za njeno devizno politiko, predvsem za stabilnost valute.

Člana glavnega odbora Gedeon Dundjerski in Toma Popović sta podala poročila o žetvi. Po poročilu g. Tome Popovića je letošnja žetev v Vojvodini in Južni Srbiji normalna kot v dobrih letinah. Dalje je poročal g. Popović o stanju maka ter predlagal gotove spremembe v načinu kreditiranja izvoza opija. Njegovi predlogi so bili sprejeti. Glavnemu odboru Narodne banke so bili predloženi bankovci po 1000 Din, izdelani v državni tovarni novčanic v Topčideru. Ti bankovci nosijo serijo 2009. Vsi člani upravnega odbora so bili popolnoma zadovoljni z novimi bankovci, toda glede puščanja v promet omejenih bankovcev ni bil napravljen nikak sklep.

Kobilica nadloga grozi Banatu

Novi Sad, 12. jun. p. Kobilica nadloga se vedno bolj širi po okrajih od Rumunske sem proti Novemu Sadu. Ban donavske banovine je sam odpotoval v ogrožene kraje, da prouči, kako bi se prišlo nadlogi v okoliš. Škoda, ki so jo kobilice prizadejale, je zelo velika. Kamor pridejo, uničijo v šestih urah vse posevke. Država je izdala obširne ukrepe za boj proti tej silni nadlogi.

Dom gospa na Dedinju

Belgrad, 12. junija. AA. Danes dopoldne so na svečan način položili temeljni kamen za Dom gospa na Dedinju. Temeljni kamen je blagoslovil patrijarh Varnava ob veliki asistenci. Nj. Vel. kraljico Marijo je zastopala dvorna dama Mirka Grujićeva. Svečanosti so prisostvovala mnoge ugledne osebnosti.

Belgrajske vesti

Belgrad, 12. jun. u. Nemški poslanik v Belgradu g. pl. Hassel nam je sporočil, da se je v tekstu njegovega intervjuja, ki ga je »Slovenec« objavil 8. junija, vtihovala napaka, ki moti smisel. V objavljenem tekstu v 3. odstavku v izvajanjih g. poslanika se pravi:

»Politične ureditve, ki ne upoštevajo jugoslovanskih zahtev in pogojev, ne morejo trajati.«

Pravilno se more ta stavek, kakor nam g. poslanik sporoča in kakor je razvidno iz same zveze, glasiti takole:

»Politične ureditve, ki ne upoštevajo geografskih zahtev in pogojev, ne morejo trajati.«

Mi s tem radi popravljamo to napako, ki se je zgodila najbrž ob telefonskem prenosu izjave g. poslanika.

Belgrad, 12. jun. z. Gradbeno ministrstvo podrobno proučuje vprašanje zboljšanja in razširitve glavne ceste iz Zagreba v Belgrad, ki bi se imela asfaltirati. Za sedaj se je odobril kredit 20 milijonov, treba bi pa bilo okrog 200 milijonov.

Zagrebske vesti

Zagreb, 12. jun. p. Ves zagrebski tisk se obširno bavi z bivanjem dr. Srkulja v Belgradu, ki je odšel tja, da bi dobil za mesno obično koncesijo avtomobilskega prometa, ki ga je banska uprava podelila zasebni družbi. Mesto in javnost zahtevata, da dobi to koncesijo mesto, da bi z njo razpolagalo v korist meščanov.

Zagreb, 12. jun. p. Danes so sem prispela prva letala, ki bodo sodelovala na velikem letalskem mitingu v nedeljo. Prispela sta zračna akrobata kapetan Sintić in kapetan Rupčić. Sodelovala bosta tudi na veliki letalski tekmi male antante in bosta tam pokazala svoje spretnosti.

Dunaj, 12. jun. AA. Pravni odbor nacionalnega sveta je sprejel zakon o civilni razorožitvi.

INSERIRAJTE V »SLOVENCU«!

Jubilej Kat. rok. društva

V soboto in nedeljo slavi Kat. rokodelsko društvo v Ljubljani svoj 75letni jubilej. V soboto večer ob 8 je slavnostna predstava Medvedove tragedije »Za pravdo in srec« v dramskem gledališču. Vstopnice se že prodajajo pri dnevni blagajni v opernem gledališču. Naj nihče ne zamudi, pravočasno nabaviti si jihi igra in jubilej zasluzita, da napolnimo gledališče ta večer. — V nedeljo ob 8 zjutraj je v uršulinski cerkvi zahvalna božja služba z govorom in sv. mašo presvetlega škofa dr. Gregorja Rožmana. Ob desetih dopoldne se prične v Rokodelskem domu slavnostno zborovanje (slavnostna govornika univ. prof. dr. Viktor Korosec in prof. dr. Val. Rožič). Slavo zaključijo na vrtu Rokodelskega doma koncert, ki se prične ob 6 popoldne. — Ob petinsedemdesetletnici najstarejše slovenske strokovne organizacije pokažimo, da znamo ceniti njen velik pomen za razvoj našega rokodelstva in naše obrti!

6765

(Številka našega izseljevanja.)

M. Sobota, 11. junija.

Tukajšnja Borza dela je zaključila prvo dobo pošiljanja delavcev. Številke, ki jih izkazuje statistika so mnogo večje od istočasnih lanskih števil. Za nad 100% je poskočilo število delavcev, ki so odšli v Nemčijo.

V vsej prvi dobi se je na Borzo dela obrnilo 6765 delovnih moči, ki so iskale delo; med temi je bilo 4104 moških in 2661 žensk. Delo je bilo ponujeno 5806 osebam (3235 moškim in 2571 ženskam). Izvršenih posredovanj je bilo 4234 (2306 m., 1928 ž.). Odpadlo je 1009 delavcev (900 m., 109 ž.), v evidenci pa jih je ostalo 1522 (898 m., 624 ž.).

Večina delavcev je odpotovala v Bačko, Slavonijo, na Francosko in v Nemčijo in sicer jih je šlo: v omenjene jugoslovanske pokrajine 3489, v Francijo 1176 in v Nemčijo 1857 (lani jih je bilo v Nemčiji le 800). Pri delavcih, ki so šli v Nemčijo je zanimivo, da je šlo mnogo več ženskih moči, kakor pa moških in sicer prvih 1309, drugih pa samo 548.

Delavci so potovali pod okriljem tukajšnje Borze dela skozi Maribor. Toliko v pojasnilo vsem.

Kako gre delavcem v tujini, ne vemo natančno. Iz pisem, ki jih pošiljajo domov in na Borzo, je razvidno, da se ponekod čutijo zelo osamljene. Edina uteha so jim naši listi, ki teden za tednom obnavljajo spomine na dom. Ni treba naglašati, da so mnogi izpostavljeni tudi nevarnim vplivom. Imeti bi morali pač ljudi, ki bi jih vodili in jih svarili. Zlasti bi zelo potrebovali duhovnika, ki bi jim bil v verskem oziru vodnik.

DIŠAVE ŠLON

Valentin Katajev:

Zagonečni Saša

Izredka so tovariši prekinili učenje in dejali:

»Saša, ne uganjaj neumnosti! Uči se, bedak, sicer pri izpitu padeš kakor si dolg in širok!«

Saša Buzykin je prezirljivo migal s svojim mesnatim nosom in cinično spraševal:

»K-a-a-j? Meni pripovedujete?«

»Komu pa? Tebi, naravno!«

»Padel da bom, pravite?«

»Padel!«

»Zakaj neki?«

»Ker se ne učiš. Brez znanja ne prideš na visoke šole.«

Saša Buzykin je pljunil na tla in zagonečno dejal:

»Nekateri ne pridejo, drugi pridejo.«

»Zdi se nam, da preveč veruješ v svoj uspeh.«

»Kaj naj mar dvomim? To vse je zame popolnoma jasna in razumljiva stvar.«

»Ne zanašaj se preveč na svojo srečo! Ti vendar ab-so-lutno nič ne znaš.«

Zagonečni Saša je rezko odvrnil:

»Pri izpitu bodo že sami vedeli, kdo zna in kdo ne zna... koga lahko sprejmejo in koga morajo odkloniti. S tem si le nikar ne belite glave!«

»To je že res. Toda, oprost, ti boš vendar molčal kakor grob.«

»Prava reč! Bom že kaj povedal. Morda se bo le našla kaka besedica. Sicer se pa jaz na izpit poživžgam. Minili so tisti časi, ko so kulakarski sinčki... Saj ni vredno govoriti dalje... Boste že videli!«

Tja do izpita je zagonečni Saša hodil okrog, se praskal po svojem mesnatem izrastku ter z odkritim pomilovanjem opazoval tovariše,

Pot romunskih gostov

Z Bleda

Bled, 12. junija.

Po čajanki v Suvoboru, ki jo je bila kraljica Marija priredila gostom in svojim rojakom so si romunski gostje snoči ogledovali Bled in okolico. Pri čajanki je bil izmed častnikov navzoč poročevalec »Slovenec«.

Snoči ob pol devetih je bil na verandi hotela Toplice prirejen gostom banket. Udeležili so se ga podban ing. Pirkmajer ter vsi gostje ter njih spremljevalci, člani Jugoslovanskega Avto kluba. Na banketu so govorili predsednik romun. avtomobilistov g. Matileneu, bivši minister in tvorec Male antante, dalje prvi podpredsednik našega Avto kluba g. Velizar Jankovič, minister na razpoloženju, ljubljanski predsednik Avto kluba g. Avg. Praprotnik, odvetnik Simič iz Belgrada ter mnogo drugih odličnih romunskih in naših avtomobilistov. Vsi govorijo so izzvenili v izredno prijetnem tonu ter je bila večkrat povdarjena čvrsta volja za vzajemno delovanje obeh držav, ki se dejansko tudi kaže v složnem nastopanju obojih državnikov.

Ves Bled je bil na čast gostom lepo razsvetljen. Na jezeru so domači fantje spuščali v zrak svetlobne rakete, v hribu nad Zako pa so prižigali velik kres.

Pred začetkom banketa se je vršila slovesna izredna seja centrale Jugosl. Avto kluba, na kateri so bili za častne člane tega kluba izvoljeni Nj. Visočanstvo prestolonaslednik Peter, predsednik romunskih avtomobilistov g. Mitileneu ter prvi podpredsednik romun. avtomobilistov g. Camerescu. Obema zadnjima sta bili na banketu od predstavnikov našega Avto kluba izročeni zlati igli ter klubovi zastavici, kakor jih smejo nositi odborniki našega Avto kluba. Srebrni igli pa sta bili izročeni g. ing. Persu, vodji sportne komisije v ministruvstvu v Bukarešti in g. Ferikide, odličnemu odborniku rom. Avto kluba. Zlato iglo bo naš Avto klub poklonil tudi še knezu Giki, ki na banketu ni bil navzoč.

Danes dopoldne so si nekateri avtomobilisti ogledali še Kranjsko goro ter Bohinj. Žal je moral odpasti obisk Tržiča in drugih krajev, kjer so bili domačini že pripravljeni in zbrani za sprejem gostov; čajanka v Suvoboru je zadržala izvedbo ostalega določenega programa.

Ob pol dvanajstih dopoldne je avtomobilska kolona zapustila prijazni Bled ter se odpravila na prejšnji Ljubljani, Celju in v Rogaško Slatino.

Romunski gostje so silno hvalili lepoto Bleda in naših slovenskih krajev sploh. Občudovali so zlasti ljubeznivost in prijaznost slovenskih ljudi, njih visoko izobrazbo, točnost in red, ki so ga bili vsepovsod ob vožnji skozi Slovenijo deležni. V tem pogledu gre pač za našo našim vnetim odbornikom Avto kluba, gg. Rado Hribarju kot predsedniku sportne komisije v Ljubljani, N. Sabcu kot organizatorju priprav v Sloveniji, ravnatelju

ki so sedeli pri knjigah in tiščali svoje kuštrave glave v algebro.

Končno je napočil dan Buzykinovega triumfa.

»Buzykin Aleksander, izvolite sem!«

Saša je prezirljivo skrivil ustnice in šel k izpraševalni mizi. Vsi so zadrževali sapo.

Profesor se je popraskal s svinčnikom po nosu in stavil običajno vprašanje:

»Ste član stranke?«

Oči Saše Buzykina so zmagovalno zasijale.

»Od leta 1922. dalje sem član Komsomola!«

se je odrezal in metal okoli uničujoče pogleda.

»Poleg tega sem proletarskega pokolenja. Oče je delavec v Putilovljevih tovarnah, mati pa je kmetica iz Rjzanske gubernije.«

Profesor se je široko in zadovoljno zasmeljal:

»Izborni! Torej stoodstotni proletarec. Da bi le še mnogo takih prišlo sem!«

Saša Buzykin se je ponosno ozrl okrog sebe in vprašal:

»Lahko grem?«

»Kako to mislite?« je začudeno vprašal profesor in si pomel roke. »Narobe, takoj vas pričnem spraševati.«

Zagonečni Saša je prebledel.

»Saj sem vendar... že od leta 1922... proletarec... Saj nisem kak kulakarski sinček... Imam...«

»To je jako hvalevredno. No, tem bolje, ali nam lahko poveste, koliko je a plus b na kvadrat? Hm... Tega ne veste. A čemu je enaka vsota kvadratov nad obema katetama? Tega tudi ne veste... No, mogoče boste kaj vedeli o skladnosti trikotnikov? Kaj prav nič ne znate? Lahko greste Buzykin!«

In šel je zagoreli Buzykin v skupno stanovanje, legel tam s celim telesom na klop ter gorko zaplakal.

Drugi dan je že besno premleval geometrijo.

dr. Cirilu Pavlinu za aranžma cestne službe, kakor seveda tudi našim orožnikom, ki so skozi ob cestah, zlasti ob nevarnih klancih in ovinkih stali avtomobilistom na razpolago. Vse priprave za sprejem na Bledu ter v vsej radovljiški okolici je pripravil okrajni glavar dr. Tekavčič iz Radovljice, za točno izvedbo vsega programa potovanja pa sta se mimo drugih še zlasti prizadevala predsednik ljubljanske sekcije Avto kluba g. A. Praprotnik ter predsednik zagrebške sekcije Avto kluba ing. Ristič, ki je sploh po večini organiziral pot romunskih avtomobilistov po Jugoslaviji.

V Rogaško Slatino

Rogaška Slatina, 12. junija.

Danes popoldne ob 5. so se pripeljali v Rogaško Slatino z Bleda romunski avtomobilisti. Pred vzhodom v letovišče je goste čakala zbrana množica šolske mladine z romunskimi in našimi zastavicami, duhovščina, vojaška godba, požarna bramba ter zbor dam iz Maribora v narodnih nošah. Navzoči so bili zastopnik zdravilišča dr. Šter, iz Maribora brigadni general Stanislavjevič ter odlični odborniki avtoklubske sekcije mariborske s predsednikom Pintarjem na čelu.

Rogaška Slatina je bila ob prihodu odeta, v slavnostno obleko, ob ulicah so bili slavoloki z narodnimi zastavicami. Raz Zdraviliški dom sta viseli romunska in naša državna zastava. Nad Rogaško Slatino je krožil aeroplan trdke »Zlatorog« iz Maribora, ki je med letom sipal na Slatino šopke rož in cvetja. Po okolici so pokali možnarji.

Romunske goste je ob prihodu v Rogaško Slatino pozdravil v imenu okrajnega glavarstva okrajni glavar dr. Kartin iz Šmarja pri Jelšah, v imenu mariborske avtoklubske sekcije dr. P. Pintar iz Maribora. Obema se je zahvalil predsednik romunskega avtomobilskega kluba g. Mitileneu. Gospa Rostnerjeva, po rodu Romunka je izročila gostom krasen šopek rož.

Po slovenski zemlji

Vso pot z Bleda, od koder so se romunski gostje odpravili ob četrta na 12, so bili deležni sponzanih pozdravov in vzklikanj po naših slovenskih vaseh. Vsi kraji od Bleda do Ljubljane in dalje Jelšice, Crnuče, Trzin, Domžale, Vir, Dob in vsi kraji skozi Črni graben so bili odeti v zastave. V Domžalah in na Vranskem je prav vsaka hiša imela svojo zastavo.

Iz Domžal proti Lukovici se je gostom nudil sijajen razgled na vrhove Kamniških planin. Lukovčani so cesto lepo poskrpili skozi vas. Od Trojan pa do Vranskega pa je to storil snočni dež. Na Vranskem so bila okna prepolna zastavic. Ob cestah so bili postavljeni mlaji, ceste pa prepletene z venci. Ljudstvo je stalo ob cestah in po poljih ko so sušili seno. Začuden so gledali dolge kolone voz, ko pa so se zavledli, so vneto mahali z zastavicami in vzklikali gostom.

Lagodno so držale limuzine skozi Savinjsko dolino mimo hmeljskih nasadov, ob sadnih drevednih, skozi Št. Peter, Zalec, mimo Petrovč. Povsod skozi vasi so stali orožniki, ponekod tudi gasilci. V številnih krajih so polili ceste z vodo in sprali prah z njih. V Zalcu so ljudje čakali ob svojih hišah ves trg. Po vseh vaseh do Celja je bila zbrana v špalirju tudi šolska mladina.

V Celju

so bili gostje izredno ljubeznivo in prisrčno sprejeti. Vrazov trg je bil poln množice meščanov, zastopnikov vojaških in civilnih oblasti. Navzoč je bil ves častniški zbor v gala uniformah s polkovnikom Kostičem na čelu. Mestno občino je zastopal magistratni ravnatelj Ivo Šubic. Ves čas, ko so se gostje vozili preko Vrazovega trga, je živahno igrala železniška godba.

Tudi na Teharjih, v Štorah in v Št. Jurju so bile hiše okrašene z zastavami, šolska mladina pa je v vasi tvorila špalir in mahala z zastavicami. V Prožinski vasi je bil čez cesto spleten in položen zelen venec. Na vrtni ograji je bil špalir šolskih otrok, ki so goste obsipavali s cvetjem.

Cim bliže so se gostje približevali Rogaški Slatini, tem lepše je bilo razpoloženje po vseh. Vedno več zastavic po oknah in hišah. Od S. z pri Jelšah dalje do celja so bile hiše okrašene z romunskimi zastavicami. V Šmarju se je srami v ska mladina v špalir z romunskimi rokah.

Zdraviliškem Zvečer je bil gostom prirejen žarela v sijajni domu banket. Rogaška Slatina

Jugoslovanski »ciceroni«

Banska upravnica v Splitu je pravkar izdala odredbo, po kateri se na koncesiji. Vsak kdor hoče v bokatero je pot... je jim razlagati znamenitosti in dože vodja in Dalmacije, bo moral za to dobiti starine koncesijo, ter se prej napraviti usposobljen obrtni izpit. Pravilnik določa tudi uradno tarifo, kere se morajo voditelji tujecev držati, da tujecev ne bodo odirali.

Ciceronstvo je tedaj pri nas nov stan.

Delavski tabor pri Sv. Joštu

V nedeljo 29. junija 1930 priredi kat. delavska mladina svoj delavski tabor pri Sv. Joštu nad Kranjem. Po sv. maši ob devetih govorita tovariš Langus Joža in tovariš Krošl Tone. Pridite vsi in pokažite s svojo prisotnostjo, da živimo in delamo! Vabi Krekova mladina. — Tabor se vrši ob vsakem vremenu!

Peovski kongres v Kotoru

8. in 9. junija.

Kotor, 10. junija.

O binokošnih praznikih se je vršil kongres v JPS včlanjenih jugoslovanskih pevskih društev v zvezi s proslavo 50letnice tamkajšnjega Srbskega cerkvenega pevskega društva »Jedinstvo«. Hubadova župa JPS v Ljubljani je bila zastopana po dveh delegatih gg. Gerčarju Jakobu in Hladniku Ivanu, ter se je tudi ob Bralnega društva v Trzinu udeležilo proslave 12 članov z zastavo. Glasbeno Matico v Mariboru je zastopal g. Arnoš.

Srbsko pevsko društvo »Jedinstvo« je brezdvomno najstarejše pevsko društvo v Jugoslaviji, ima za seboj zelo pestro zgodovino.

Na proslavo in kongres povabljeni gostje in delegati iz cele države so se začeli zbirati v soboto 7. t. m. Na kongresu je bilo zastopanih 26 pevskih društev in 5 žup po 32 delegatih kar z ozirom na število društev pač ni mnogo. Kongres je v odsotnosti predsednika g. dr. Novaka otvoril I. podpredsednik g. dr. Putnik in pozdravil dole delegate.

Nato je predsednik predlagal, da pošlje kongres pozdravne brzojave: Nj. Vel. kralju ministrskemu predsedniku, ministru prosvete, ministru sa obračaja.

Došlo so kongresu pozdravne brzojave od: predsednika dr. Novaka, dr. Svigleja, predsednika Hubadove župe iz Ljubljane, pevskega društva Balkan iz Zagreba, pevskega društva »Ljubljanski Zvon«, Ljubljana, od predsednika Vseslovenske pevске zveze iz Katovic in od pevskega društva »Jeka sa Jadranca« na Sušaku.

Nato je podal tajniško poročilo glavni tajnik Zveze gosp. Kosta Manojlovič.

Pri volitvah novega odbora je kongres soglasno izvolil celoten dosedanj odbor. Po daljši debati je isti tudi izvolitev sprejel.

Predsednik poroča, da so vsa v Zvezi včlanjena društva, po predlogu Zveze pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja.

S pozivom, naj društva v svo vno delujejo za procvit naše lepe jugoslovanske pesmi v smislu sestavljene resolucije, zaključil predsednik kongres v ponedeljek ob 12.

Slavnostni koncert »Jedinstva«, ki je bil zelo dobro obiskan, je uspel v vsakem oziru prav dobro. Društvo šteje 56 glasov, ženskih in moških in je za svoja precizna izvajanja zelo mnogo pohvale s strani občinstva. Pevsko društvo iz Sombora mu je poklonilo lep venec.

V nedeljo zvečer je bila v Kotoru prirejena beneška noč, ki je nad vse krasno izpadla. Vsa obala okoli zaliva trdnjave nad mestom in celo serpentine na Lovčen so zazarele o tisočeri lučkah in lampijonih, po zalivu je plavalo nebroj izredno skrbno okrašenih čolnov, v pristanišču pa so zažigali umetni ogenj, nekaj točk, katere so bile res krasne. Vsa iluminacija je bila veličastno-bajna, tako da se ne da popisati, to je bilo treba le videti.

Na binokošni ponedeljek dopoldne je bil na čast gostom in delegatom prirejen slavnostni banket v hotelu »Slavija«, katerega se je udeležil odposlanec Nj. Vel. kralja, zastopniki civilnih in vojaških oblasti, ter mnogo povabljenih. Da ni bilo brez obilnatih pozdravnih govorov, je razumljivo. Popoldne je bil izlet s parnikom »Bistrica« po zalivu, zvečer pa velika ljudska veselica v lepo okrašenem vrtu hotela »Slavije«. Na tej veselici je nastopilo tudi več zunanjih društev, ki so prihitela korporativno na proslavo. Čeravno se je pelo na prostem, so nam nudila ta društva s svojim lepim petjem, osobito nekatera izmed njih, mnogo nepričakovane užitka.

Ponoči so se društva in delegati začela vračati na svoje domove, sigurno pa ni bilo niti ene, ki bi mu ta lepa proslava 50letnice »Jedinstva« Kotoru ne ostala v trajnem spominu.

Belokrajinski h

Kmetijski odbor. Dne 4. svoje zastopstvo Črnomlju »kmetijski oasnega srezkega okraj, da si izvolijo svoje vo. Mazelle iz Gradca, pri banovini. Za predako Makar iz Metlike. odbora je bil izvoljen za banski svet, g. Makar za podpredsednika.

G. Mazelle je tučna moža bosta gotovo zastapa je njegov nrij svoj ugled, da bo kmetijski Kot dyjo delavnost in vsestransko povzdvila svojemu. Posebno zadržane ustanove bi odbor r. odboru in njenim voditeljem toplo pri-go Br.

kmečidite pogledat. Kot zvemo iz časopisja, bo Pto nedeljo poseben izletniški vlak iz Ljubljane Metlike. Marsikdo ima tu pri nas znanec in prijatelje, pa jih pride ta dan lahko obiskat s polovično vožnjo.

In še to! Ravno te dni trta cvete. Iz Metlike je eno uro hoje v sredo goric. Če pa se zgovori več izletnikov, pa bo zapeljal lahko z avtobusom za male dinarje tja v sredo vinogradov do Vinomera, Nove gore ali celo v Repico ali Vidošice. Ne zamudite ugodne prilike!

Tudi zastran maše ni treba skrbeti, ker jo bo še povsod lahko vjeti. V Metliki je šele ob pol 11 uri.

★ Pri zastrupljenih, ki jih povzroči pokvarjena hrana, dalje alkohol, nikotin, morfij, kokain in opij, je uporaba naravne »Franz-Josef«-grenčice zelo važno domače sredstvo. Zdravniški strokovnjaki navajajo, da pri zastrupljenih s svinčnem »Franz-Josef« voda ne le naglo odstrani najbolj trdovratno zaprtje, marveč tudi učinkuje kot specifično protisredstvo. »Franz-Josef«-grenčica se do biva v lekarnah, drogerijah in specerijski trgovini.

Kaj pravite?

Na plakatih vidite napisano: »Ne sprejmi jetičnega podnajemnika!« — »Ne najemaj jetične služkinje!« — »Ne obuj z jetičnimi ljudmi!« Kaj pravite k temu?

Pravim: V slogu modernega človeka se to pravi: Vrzi iz hiše vse, ki so jetični. Spodi iz službe jetične delavce in posle! Jetičnih ljudi se ogibaj, ker so kužni!

Pravim pa tudi: Gorenjega plakata moram ni pisal moderni človek, ampak ga je morda pisal resen mož iz ljubezni do zdravja, da ne bi zapadli strašni bolezni. Ta je dobro mislil. Toda moderni človek bo to po svoje razumel in po svoje delal. Mi pa ne smemo tako, kakor moderni človek! Pretrde in prekrute so gornje besede!

Dolžnost naša je res, da se varujemo bolezni, da varujemo pred njo svoje. Toda poleg te dolžnosti imamo še eno dolžnost do trpečih, ki ni manjša od prve. Tudi bolnikom streeži in pomagati jim — tudi ta dolžnost veže nas kristjane!

Zato bo krščanski človek gledal, da bodo jetični bolniki po sanatorijskih, bolnišničnih, zavodih deležni zdravljenja in ozdravljenja. Ne bo jih metal izpod svoje strehe na cesto, ampak bo poskrbel za oskrbo tem revežem pod boljšo streho!

Zato krščanski človek ne bo brezsrčno metal na cesto obolelih svojih delavcev in poslovar, ampak bo poskrbel, da bodo sprejeti v azile, zavetišča, kjer jih bodo zdravili, ne da bi jim — bolnikom bilo treba delati.

In krščanski človek ne bo izvajal družabnega bojkota nad jetičniki, ker bi s tem njihovo stanje do obupa poslabšal, ampak jim bo pomagal v njihovih duševnih in telesnih mukah, ne da bi pri tem pozabil paziti na svojo varnost.

Jetičniki so tudi ljudje, potrebni naše pomoči, potrebni toliko bolj, ker so morda svoje zdravje izgubili zgolj radi tega, ker so svoje dolžnosti do družbe točno izvrševali, medtem ko družba do njih dolžnosti ni vršila. Saj smo brali zadnjic, da lakota širi jetiko in da je v revirjih TPD lakote dovolj, preveč, toliko, da je sramotno, da kristjani še trpe med seboj tako stanje!

Ze zadnjic je nekdo na tem mestu dejal: Odpravite vzroke jetike! Eden velikih je lakota! Lakota, ki je niso zakrivila jetični otroci, ampak mamoni — hudiči!

Temu napovejte boj, gospodje, pa bo tudi jetike manj! Kdor se pa zamere boji, naj ostane doma v copatah in naj ne hodi na mejdan!

— PEGE —

odstrani takoj in brez sledu »Creme Orizol«
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zalo-
ga: »Cosmochemia«, Zagreb, Smičklova 23. Telefon 42-99

Koledar

Petek, 13. junija: Anton Padovanski, spoznavavec. Kvaterni petek. Strog post.

Osebnosti

== Napredovanje administrativnih uradnikov na ljubljanskem poštnem ravnateljstvu. V 4. skupini I. kategorije so napredovali: dr. Janžekovič Franc dr. Lamut Ivan dr. Lebar Jožko, Matjašič Miroslav, Svoboda Maks in dr. Vagaja Anton; v 6. skupini I. kategorije pa Epih Tilen.

== S pošte. V 1. skupini II. kategorije so pomaknjeni: Ambrožič Franc, Anžlovar Andrej, Avsec Karel, Bele Stefan, Bezlan Brigita, Bernard Miroslav, Bizjak Cecilija, Boc Anton, Božič Ivanka, Braz Adolf, Brumat Miroslav, Brus Lavoslav, Cizelj-Allesch Janko, Cof Ivan, Čebin Ivanka, Čeh Karel, Cik Terezija, Čuš Franjo, Doberšek Karel, Drakulič Franciška, Eiletz Franc, Endlicher Evgenija, Fajdiga Rudolf, Fajgelj Ludovik, Florenini Ludovik, Gaspari Ferdo, Gaspari Emilija, Glaser Pavel, Hodnik Jožko, Irgolj Franc, Jak Matilda, Jančič Vinko, Javor Franc, Jurman Franc, Kaffov Adolf, Kalokira Anton, Kamenšek Gabriella, Kladnik Jožko, Klavara Matko, Klemenčič Anton, Knez Stanko, Kogoj Anton, Kolbezen Rudolf, Komar Valentin, Konte Ivan, Korun Ivan, Koser Vojteh, Kosenina Leopold, Kovačič Lucijan, Kosem Karel, Križaj Evgen, Krulj Pavel, Kukulj Amalija, Kukulj Antonija, Kumar Karel, Kumar Matevž, Lah Anton, Lah Milan, Lapajne Franc, Lepasi Hugon, Lesjak Angela, Lesjak Franc, Ločičnik Vinko, Logar Ottilija, Luznar Miha, Majer Anton, Markelj Leopold, Maroh Peter, Masle Budivoj, Matjan Franc, Meden

Pierre l'Ermite:

Najvišje na zemlji

Stanko je bil izvrsten mladenič. Vse, kar ti more dati narava: lepoto, razumnost in krepko voljo je imel. Naučil se je marsičesa, kar ga je pač zanimalo in pridobljeno je znal tudi dobro uporabiti. Vsi, ki so ga poznali, so slutili: »Sijajno življenje se mu obeta!«

Tudi sam ni prezrl svojih lastnosti, še preveč jih je poznal. Pa si tudi marsikdo dovoli, da s hvalisanjem zastupi mlado dušo! Gorje mu! O svoji zemski nalogi si je ustvaril veličastno sliko: »Nekaj hočem postati, nekaj hočem storiti!« si je govoril. Zejalo ga je po slavi, po svetovnem slovesu. Kdor pa hoče take sadove žeti, mora po njih poseči. Tu je težava. Plašno je ponavljal sam pri sebi: »Nekaj hočem postati — toda kaj? Nekaj hočem storiti — ali kako?«

Mnogokrat mu je prišla misel na velike katoliške učenjake: na Ampèreja in Pasteurja. Pa si je mislil: »Učenjak bom — in s svojo znanostjo bom storil človeštvu mnogo dobrega!« Ze se je videl, kako se sklanja nad retortami in odkriva zdravila, iznašal je zdravilo zoper jetiko, zoper raka, zoper gobavo bolezni! Videl je, kako ga stoletja in stoletja

Matija, Mezek Franc, Milavec Josipina, Mlač Ivan, Mlakar Karel, Mlakar Martin, Napotnik Ivan, Olifšič Robert, Orthaber Ivan, Pavlič Ivanka, Pavšič Franc, Pečar Ignac, Perko Anton, Pernat Mara, Pevec Ivan, Pfeifer Lota, Pipan Ernest, Pirce Franc, Podgornik Ludvik, Požeg Anton, Prah Franc, Preinfalk Anton, Prijatelj Karla, Pšenčnik Karel, Pušelj Vojteh, Puppis Viljem, Ranc Blaž, Rakovec Alojzija, Rakovec Zofija, Rebernik Ivan, Rek Ljudmila, Rihteršič Ana, Rihteršič Justina, Rovšek Franciška, Ržen Vinko, Sajovic Amalija, Slavec Ivan, Smerdu Ivanka, Smodič Ivan, Smolej Marija, Supančič Franc, Sajnina Ivan, Savrič Jožko, Semrov Franc, Selina Julij, Sibovec Terezija, Siško Henrik, Smidinger Anica, Smit Ema, Šošarič Dragica, Stravs Miha, Subić Miroslav, Tavčar Albina, Tomažič Miroslav, Tomec Stefanija, Učakar Anton, Ukušič Blaž, Urbančič Karel, Vagner Viktor, Vavpotič Miroslav, Vengust Jernej, Verž Anton, Verdir Josip, Veseli Anica, Vester Rozalija, Vidmar Jernej, Vindriš Marija, Vodopivec Ludovik, Vujič Anton, Zablacan Valentin, Zavodnik Jakob, Zemljčič Milan, Zinauer Franciška, Zirer Marija, Zmazek Franc, Zorec Franc, Zupančič Marija, Zupanec Ivan, Zeleznik Albin in Zgur Vinko.

Mala kronika

★ Za rudarske otroke obleko in druge milodare, bodisi v denarju ali blagu, sprejema vsaki dan razen sobote in nedelje od 17—18 pisarna »Dobrodelnost«, Dunajska cesta 29 (Gospodarska zveza), I. nadstropje, v Ljubljani. Poštnoročnište št. 10.398.

★ Polovična vožnja pri izletniških vlakih v vseh relacijah. Zel. uprava obvešča občinstvo, da je 50% znižanje voznih cen pri izletniškem vlaku, ki vozi v nedeljo 15. t. m. iz Ljubljane v Metliko ob 5. uri 30 min. in se vrne v Ljubljano ob 22. uri 20 min., dovoljeno za vse izletnike, toraj tudi za one, ki bodo vstopili v vseh vmesnih postajah in postajališčih navedene proge.

★ V Smartnem pri Litiji bo v nedeljo dne 15. junija od 7. zjutraj do 7. zvečer razstava izdelkov osnovne in obrtne šole. Vstop prost. Vljudo vabljeni.

★ Pogreša se nekoliko slaboumen Janez Brunar iz Zaklanca štev. 13. občina Horjul. Odsel je že pred dvema mesecema z doma. Oblečen je bil v rujavo obleko in je imel rujav klobuk ter je bil najbrže bos. Brunar Janez je srednje postave, podolgastega obraza in kostanjevih las. Ni izključeno, da se mu je kaj pripetilo. Ako bi kdo kaj o njem vedel, naj blagovoli sporočiti njegovemu bratu Lovrencu Brunar, Zaklanec 30. p. Horjul.

★ Tekma koscev z godbo. Društvo kmetijskih fantov in deklet v Stranich pri Konjicah priredi dne 15. t. m. ob 3. pop. tekmo koscev z godbo na travniku g. Marinsk v Stranich. Društvo, ki prireja to originalno tekmo, vabi gledalce, naj pridejo gledat. Po tekmi bo seveda veselica na vrtu g. Marinsk.

★ Peronospora se je v veliki množini pojavila v dalmatinskih vinogradih. Okrog Kaštela je nastopila s tako silo, da je letošnja trgatve skoraj v nevarnosti. Prebivalstvo pričakuje pomoči od strani oblasti.

★ Nasilen učitelj. V velikem Gradištu v Vojvodini je stara gospa Roza Belani naznanila orožništvo učitelja Jožela Lakoviča, češ, da je njenega 9 letnega vnuka Ladislava Horvata iz tretjega razreda tako pretepel, da po zdravniški izjavi fantič 14 dni ne bo dober. Poklical ga je k tabli in mu dal računsko nalogo, katero pa fant ni znal rešiti. To je učitelja tako razdražilo, da je začel fanta pretepati. Učitelj je dejanje priznal. Palica dandanes v šoli ne bi bila odveč, ampak — ta le mož je pa rabil najbrže kol mesto palice.

★ Vreme v državi. Pretežno vlada v državi oblačno vreme. V Ljubljani je kazal barometer 766.5 mm, barometer 14° C do 26.5° C, mirno, pretežno oblačno, ponoči megla, dež. Včeraj popoldne je padlo nekaj debelih, a redkih kapelj. — V Mariboru je kazal barometer 764.5 mm, termometer 15° C do 24.4° C, severozahoden veter, oblačno, dež (5 mm padavin). — V Zagrebu je kazal barometer 765.1 mm, termometer 16° C do 24° C, južno-zahodni veter, le malo oblačno. — V Beogradu je kazal barometer 764.8 mm, termometer 15° C do 28° C, vzhoden veter, jasno. — V Sarajevu je kazal barometer 763.8 mm, termometer 11° C do 27° C, mirno, oblačno. — V Skoplju je kazal barometer 765.1 mm, termometer 14° C do 29° C, mirno, malo oblačno. — V Splitu je kazal barometer 763.2 mm, termometer 20° C do 28° C, mirno, malenkostno oblačno. — Na Rabu je kazal barometer 763 mm, termometer najmanj 22° C, mirno, poloblačno. — Na Visu je kazal barometer 763.8 mm, termometer 19° C, južnovzhoden veter, malenkostno oblačno.

Iz društvenega življenja

Osrednje društvo nižjih poštinih in brzojavnih uslužbencev, krajevna skupina Ljubljana, se najtopleje zahvaljuje vsem cenjenim obiskovalcem za obisk tomlombe gori imenovega društva. — Odbor.

Senovo pri Rajhenburgu. V nedeljo, dne 15. junija ob 15 se vrši v prostorih g. Senice ustanovni občni zbor »Prostovoljnega gasilnega društva«. Vabijo se vsi občani iz Senovega in okolice, da se udeležijo tega občnega zbora in da v čim večjem številu pristopijo k temu važnemu društvu. — Pripravljani odbor.

časte in z občudovanjem izgovarjajo njegovo ime. Mislil je na zahvalo vseh onih, ki bodo ozdraveli z njegovo znanostjo.

Drugič je zopet zdramila njegovo pozornost slava Aleksandra Velikega, Cezarja, Napoleona. Pa si je dejal: »Vojak bom!« V duhu je že videl svoja bodoča zavojevanja. Kaj potrebuješ za zmago? Smelost!... Ima jo. Jasen pogled, prisotnost duha! Pogumen je, okreten, odločen. In po zavzetjih bo dal krščanske zakone, ki bodo prinesli red in mir; domovina mu bo hvaležna...

Da bi dosegel te znanstvene ali vojaške uspehe, je požrl mladenič brez števila knjig človeške znanosti: prebiral je velike astronomije, matematike, kemije, pravnike, vojskovodje. Vse je čital s pravim uživanjem in poželjenjem. Nekega dne mu pride v roke čisto neznatna knjižica, na zunaj brez vsake vrednosti. Ze jo je hotel prezirljivo odložiti, pa si misli: »E, dajmo še to pogledati, morda bo pa le kaj!« Bil je kratek oris svete maše. Ze prve vrstice so ga vsega prevzele. Popolnoma nov svet se mu je odpiral. Pisatelj, izvrsten teolog in odlični pisec, je odkril pred njegovo dušo nepoznane čudeže. Stanko je izvedel, da je največje in najvišje dejanje, ki se more na zemlji sploh zgoditi — daritev svete maše. Med sveto mašo obdajajo duhovnika angeli in molijo Boga-človeka, ki se daruje, se veseli

Mati božja in vsa nebesa se radujejo — a pekel se prazni.

Ena sveta maša je več vredna od vseh odkritij vseh učenjakov sveta in od sto bitk zmagovitih vojskovodij. Kajti sveta maša dá Trojici po našem Odršeniku Jezusu Kristusu neskončno čast, ki jo Bog resnično zasluži: »Če pomislim,« si je rekel mladenič, »da sem bil v nedeljo tako malomarno pri sveti maši, ne vem... odslej pa...«

Kolikokrat je iznova vzel knjižico v roke, tolikokrat je našel v njej kaj novega. Prišel je do sklepa, da bi bil Bog že tisočkrat pokončal zemljo z ognjem in potopom, če ne bi daritev svete maše, ki se opravlja vsak dan, odtehtala hudobijo grešnikov.

Kakor dan in noč se razlikuje vsako še tako slavno in odlično človeško delo od daritve svete maše.

Stanko je sedel sklonjen nad drobno knjižico in preudaril vsako besedo, katero je čital. Pisatelj je podprl svoja izvajanja z besedami svetega pisma, z izreki cerkvenih očetov, z definicijami cerkvenih zborov in jih ilustriral s čudovitimi dogodki, ki jih je zgodovina tako natrpala.

Stanko je bil podoben človeku, ki je pravkar gledal v solnce in zato več ne razloči stvari na zemlji. Vse okrog njega se mu je zdelo strašno blede. »Nikdar si ne bi bil

Is rdeče hiše na Poljanski cesti.

Vsak dan imamo več kot dovolj obiskov raznih prosilcev, med njimi dokaj sumljivih prikazni. Pride mlad, postaven fant in pravi, da je brez zasluga. Prosi za cevčje, še rajši ima pa denar. Kruha ne mara. — Drugi, prav tako mlad, prihaja iz bolnišnice, je daleč doma, govori pa pravo ljubljansko. — Tretji je pogorelec. Velik revež. Celo neke »bukvice« ima v podkrepilo. Tega sem si prav dobro zapomnil, ko sem stanoval še v predmestju. Dvakrat me je že tam nadlegoval. Prvič mu je pogorela hiša. Dal sem mu »kovača«. Pojavil se je drugič. Drugič mu je pogorela hiša. Spomnil sem ga, da ni še en mesec, ko mu je pogorelo. Odkuril jo je. — Pa jo primaha sem na Poljane. Imel je knjižico ter mi jo molil. »No, ste spet pogoreli?« Pravi, da še ni nikdar pogorel, ker nima nič. »Pač, dvakrat ste...« Ko sem mu povedal za oba slučaja, se je kar obrnil. — Ravno danes je izginil sosednji stranki nov lonec s pokrivačo. Po vsem videzu ga je vzela neka priletna ženska, ki kruha ni marala. — Ne bom vseh naševal. Pribijem samo, da imamo takih nadlog tu, sredi mesta, več, kakor v predmestju. — Umestno bi bilo, ko bi pogledal po naših dvoriščih včasih kak stražnik. Saj je skozi hišo javna pot. Malo bi le pomagalo!

Kaj bo danes?

Opera: Zaprto.

Razstava čipk na Turjaškem trgu.

Razstava francoske umetnosti v Narodnem domu.

Lekarne: Nočno službo imata Mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in Mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

★ Smrtina kosa. Umrl je včeraj zasebnik g. Alojzij Čehun. Pokopali ga bodo v soboto ob popoldne iz mrtvašnice na Stari poti 2. — Na Tržaški cesti 47 je umrl znani ljubljanski mesar in posestnik g. Franc Lovše. Pogreb bo v soboto ob 4 pop. Naj počivata v miru!

★ II. interna vaje gojencev šole Glasbene Matice se vrši v soboto, dne 14. t. m. ob 17. uri v Filharmonični dvorani. Na sporedu nastopijo učenci klavirskih učiteljev gd. Kosovelove, g. Pavčiča in g. Sonca, violinski učenci ge. Hribar-Jerajev, gosp. Ivančiča, g. Jeraja in g. Staniča in učenci oddelka za čelo g. Berana. Poleg teh nastopi koncem I. dela interne vaje mladinski zbor učiteljev Sonca, Verbičeve in Trostove, ki nam zapoje tri Adamičeve in en Premrllov mladinski zbor, dalje par slovenskih in hrvatskih narodnih pesmi. Ravnateljstvo vabi stariše gojencev in prijatelje Glasbene Matice k obilnemu posetu te produkcije.

★ Dobrodelni koncert. Pevsko društvo Slavec v Ljubljani priredi v korist pogorelcem v Zaluki, v ponedeljek 16. t. m. ob 8. zvečer v dvorani hotela »Union« koncert umetnih in narodnih pesmi pod vodstvom društvenega pevovodje gosp. Mirko Premelca. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni, cvetličarni gosp. Fani Hvala, Dunajska cesta in trafiki gosp. Juvan-a v Kolodvorski ulici. Ker je ta koncert dobrodelnega namena v korist res pomoči potrebnim, prosimo srca, da pridno segajo po vstopnicah.

★ Vlom in tatvine. Vlomilci in podobna svat nimajo prav nobenega obzira na to, kam vlijajo ali kje ukradejo kaj. Tako je neki tat opazil priliko, da bi se dalo na prav ugoden način kaj ukrasti iz voza lastnice gugalnice Marije Tičarjeve v Lattermannovem drevoredu. Vlomil je v zaprti voz in odnesel več perila, vrednega nad 400 Din. — Tesarju Alojziju Ovnu je bilo iz neke drvarnice na Starem trgu ukradeno več tesarskega orodja, vrednega 160 Din. — Hišnica Ana Hvale v Ljudskem domu pa je prijavila, da ji je bila ukradena ura budilka, vredna 80 Din.

★ Zepne tatvine na velesejmu. Na ljubljanskem velesejmu se je pripetilo mnogo žepnih tatvin.

MIR VAM SLOVENC!

Izšla je knjižica s tem naslovom.

Obravnava najaktualnejši in naj-

akutnejši problem:

narodno slogo.

Čitaj to vsak razsoden Slovenec!

Cena 20 dinarjev.

Ljubljana

Berači

od katerih pa je bil prijavljen le del. Se sedaj, ko je že nekaj dni po velesejmu, se priglajajo na policijske stranke in sporočajo, da so bile na velesejmu okradene. Vsem tatvinam je seveda vzrok velik naval občinstva in pa velika gneča na velesejmu. Do sedaj je zadnja ovađa Ivana Jenka iz Rožne doline, kateremu je na velesejmu izginila iz žepa srebrna tula ura in pa zlata double verižica, vredno oboje skupaj 400 Din.

○ Nesreča v tovarni. 20 letnemu delavcu Ivanu Kamnikarju, iz Srednje vasi št. 11 pri Rudniku, se je včeraj dopoldne pripetila težja nesreča. Uslužben je bil pri tvrdki Scagnetti v Vošnjakovi ulici št. 16. Pri delu v tovarni je padel pod stroj, ki mu je strl levo roko visoko nad komolecem. Le še prav malo upanja je, da bo mogel Kamnikar to roko še kdaj uporabljati.

○ Pod voz je padel. Težja nesreča se je včeraj opoldne pripetila v Rožni dolini. 25 letni hlapec Franc Koprivc pri tvrdki Valentin Battelino je padel pod voz. Zadnja kolesa voza so šla čeznjem in le sreča je bila, da ni dobil Koprivc še težjih poškodb, temveč, da so ga kolesa poškodovala le na obeh nogah. Reševalni avto ga je pripeljal v bolnišnico.

○ V mestni klavnici ljubljanski se bo v četrtek 12. junija t. l. ob 15 pop. na prosti stojnici prodajalo prašičje meso.

Maribor

□ Iz carinske službe. Premješeni so od tukaž šnje glavne carinarice: glavni revizor Ljubo Dabiničev iz Kotor, kjer prevzame mesto upravnika tamošnje carinarice; nadalje cariniki Viktor Haber na Sušak, Dragoljub Pavlovič v Zagreb, Luka Popović v Dubrovnik ter Adolf Matavšek v Belgrad. Vsi so bili v izvrševanju svoje službe zelo vestni ter marljivi; razen tega pa so si bili tekom svojega službovanja v Mariboru pridobili vsesplošno spoštovanje ter priljubljenost. Ob odhodu iz Maribora jim želimo na novih službenih mestih obilo uspeha in napredovanja. — V 2-II. je napredoval skladiščnik pri tukažnji glavni carinarici Ernest Cerne.

□ Podravska flotilja v povojih. Nekaj je povzročila gradnja kopališča na Mariborskem otoku: zanimanje za podravsko plovo. O pobudnem načrtu inž. Keršiča smo že poročali; sledil je mestni uslužbenec Lojze Köberl s svojim motornim čolnom »Wieking«. Kakor izvem, se za razvoj podravske plovoje zanima še neka družba, ki namerava z gradnjo nekaj motornih čolnov zagurati na Dravi reden promet. Tako se obeta Mariborčanom v letošnji plovni sezoni nekaj povsem novega: pravcata podravska flotilja v zvezi s tem se bo brez dvojbe pojavila potreba po nečem drugem: po podrobnejši izdelavi dravskega plovnega reda, ki obstoja zaenkrat še samo za »flosarje«. Cona od Melja pa do Mariborskega otoka bo sedaj precej nevarnejša.

□ Iz Čikage je prispela te dni v Maribor po dolgem presledku rodoljubna rojakinja ga. Roza Zihlerle in posetila tujak svoje številne prijatelje ter znance. Ga. Zihlerle igra v krogih slovenskega društvenega življenja v Čikagi zelo vedno vlogo.

□ Mariborski gospodarski krogi za pohorsko vzpenjačo. Kakor nam poročajo iz pisarne »Pohorske vzpenjače« so te dni vložili predstavniki gospodarskih in tujkoprometnih korporacij pri mestnem magistratu vlogo, v kateri se naglašala potreba, da se mestna občina v izdatni meri udeleži pri zadruzi »Pohorska vzpenjača« in s tem omogoči realizacija resno ogrožene akcije za gradnjo vzpenjače. V tej vlogi se prvenstveno navajajo tujkoprometni razlogi, ki so pri tem merodajni.

□ Imenitna misel. Porajajo se misli v obdruški prestolici: vseh celo duhovite. Tale pa je bolj hudomušna, ki jo sedaj omenjamo. Na amortizacijo gradbenih stroškov za kopališče na Mariborskem otoku, ki se zaokrožujejo na približno 4 milijone Din, mestna občina sploh ne misli. Zadovoljna bo v smislu izjav vodilnih oseb v komunalni finančni politiki, če bo za vzdrževalne stroške dovolj. Pa so bistroumne glavičice izmogle sijajno misel: sredi Belgrade naj postavi mestna občina mariborska slično kopališče. Tam bo dohodkov toliko, da se bodo krili gradbeni stroški za kopališče v Belgradu in na — Mariborskem otoku. Nekaj je v tej misli vendarle otipljivega: priznanje mestni občini ali vsaj kopališču na Mariborskem otoku.

□ Krščanska ženska zveza ima v nedeljo, dne 15. t. m. ob šestih zjutraj pri sv. Magdaleni svoje cerkveno pobožnost s skupnim sv. obhajilom. Popoldne ob dveh sv. blagoslov s darovanjem.

□ Tudi v letnem času je lepa knjiga dobrodošla. V knjižnici Prosvetne zveze se dobe razne knjižne novosti. Od slovenskih med drugim: Calderon de la Barca: Sodnik zalamejski; Reymont W. ST.: Kmetje II. (Zima) in Kmetje III. (Pomlad); J. Stebinger: Publikacije Slovenske Matice od 1. 1864 do 1930; Brackel: Cirkuški otrok in R. Bazin: Iz vse svoje duše. Od nemških: Sigrid Undset: Frau Helde; J. Haydn: Jehovahs Geburt; E. Bagge: Franz Joseph; M. Ostens: Der Ruf der Wildgänse; Eckert: Grundriss der Politik; Eschmann: Der faschistische Staat in Italien; J. London: Wenn die Natur ruft; A. Orel: Oekonomia perennis — Eigentum und Arbeit; Füllöp-Miller R.: Unter deri Za-

misil, da bo tako neznatna knjižica tako vplivala name!« je mislil sam pri sebi. Ko jo je prebral, jo je uvrstil med druge knjige v knjižnici. »E, kaj, tudi ta vtis se bo zabrisal, kot se jih je že toliko drugih!« je odmahnil z roko in začel svoje staro delo.

Cas je hitel dalje, vtis pa se ni nič zabrisal. Sanja, da bi postal Ampère, Pasteur ali Napoleon, ki se je prejši za tako ljubeznijo oklepal, ga ni več mikala. »Slava je pač lepa, a je vendar le mamilo. In Napoleon s svojim ogromnim grobom v Domu invalidov, je tudi le še okostje. Pa znanost? A je še nekaj, kar je še večje, še višje, nekaj, kar vse prekaša kot Stvarnik stvar: sveta maša, božja oblast duhovnikov.

Darovati sveto mašo, izreči besedo, ki ukazuje nebesom in stori največji čudež... poslušati izpoved grešnika in ga v božjem imenu odvezati od greha... hiteti k smrti postelji bolnika in mu odpreti vrata v srečno večnost, krščeati, pridigovati in tolažiti: vse to je delo duhovnika. Ali je na zemlji še kaj višjega, še kaj bolj vzvišenega?

Po dolgem preudaranju in težkih notranjih bojih se je Stanko odločil:

»Da, nekaj hočem postati: duhovnik bom! Nekaj hočem storiti: daroval bom sv. mašo!«

(Poslovenil: J. G.)

ren; Mussolini B.: Mein Kriegstagebuch ter H. Bremond: Mystik und Poesie. Iz angleškega knjižnega trga pa J. Galworthy: The Patrician.

Islet Poselske zveze na Lubično. Odhod v nedeljo ob pol šestih zjutraj, povratek ob 18. Vožnja na obe strani 25 Din. Prijatelji Poselske zveze vabljene.

Autobusna vožnja v Rogaško Slatino. Z otvoritvijo kopalnice na Mariborskem otoku, odpade nedeljska vožnja dne 15. t. m. v Rogaško Slatino.

Autobusne vožnje na Mariborski otok dne 15. t. m. Ker se že danes opaža veliko zanimanje občinstva za otvoritev kopalnice na Mariborskem otoku, se je odločilo vodstvo mestnega avtobusnega prometa, da stavi dne 15. t. m. vse razpoložljive avtobuse za prevoz do kopalnice na razpolago. Kakor smo že včeraj sporočili, bodo avtobusi postavljani na Glavnem trgu pred Marijinim kipom in bo odhajal ta dan prvi avtobus že ob 7. Objavljeni vozniki red se ta dan spremenijo v toliko, da avtobusi ne bodo odhajali vsake pol ure, nego po potrebi v kratkih intervalih od Glavnega trga. Obenem se vrši letotam prodaja vozniških listov po posebno za to določenem uslužbenec avtobusnega podjetja.

Letovališče Martinševca. Obveščam prijavitelce iz Maribora za letovanje v Martinševci, da morajo položiti pri Zdravstvenem domu oskrbnino v znesku Din 900 do 15. junija.

Celje

Romunski gostje v Celju

Ceprav naj bi rumunski avtomobilisti na svoji poti iz Ljubljane v Rogaško Slatino po naprej določenem programu vozili skozi Celje brez postanka, se je Celje danes vendar odelo v slavnostno obleko in zastave, v cvetje in praznično vrvenje.

Ob 2 popoldne so se pričele zbirati množice prebivalstva na Ljubljanski cesti in jo gosto zasedle od Glazije do Narodnega doma. Oči vseh so se uprle proti Glaziji, odkoder je privozi prvi avtomobil z zastopniki Ljubljanskega avtomobilskega kluba in časnikarji, ki so sporočili, da pridejo gostje šele čez eno uro. Kljub neprijetni vesti je občinstvo vztrajalo na mestu, godba pa je poživljeno igrala korčnice.

Okrog pol 4 je končno privozi avtomobil z romunsko oznako. Iz njega je izstopila častitljiva postava ministra g. Mitilinea, za njim pa iz drugega avtomobila min. na r. dr. Velizar Janković. Godba je zaigrala romunsko himno, goste pa je v imenu mestne občine pozdravil podžupan dr. Anton Ogriček, dalje predstavnik mestnega magistrata Subic. V imenu vojaških oblasti poveljnik 39. pešpolka Vojislav Kostić.

Po kratkem odmoru, v teku katerega se je g. Mitilineu razgovarjal z gručo jugoslovanskih častnikov, sta oba avtomobila odbredla proti Rogaški Slatini. Šele čez tri četrt ure so privozi med burnim vzklikanjem občinstva ostali avtomobili z romunskimi gosti, ki pa se niso ustavili, marveč so se peljali skozi mesto in se odpeljali proti Rogaški Slatini. Gasilci v mestu in po deželi so ceste poskrpili in očistili prahu.

Društvo Rdeči križ Celje priredi v soboto 14. junija cvetlični dan. Deklice bodo prodajale cvetice po cestah in hišah. Prosimo, ne zavrčate jih, darujte vsak po svojih močeh. En dar več Rdečemu križu, ena solza manj na licu trpinov.

Otvoritev nove koče na Mozirskih planinah. Dne 22. junija ob 10.30 na našo podružnico na slovesen način otvorila novo kočo na Mozirskih planinah, h kateri prireditvi vladno vabimo. Dohodi iz Celja v soboto 21. junija: z vlakom ob 13.30 do Šmartnega ob Paki, tam privatni avtomobil Matjaž do Mozirja (9 km — prihod 15.30), z vlakom ob 16.16 do Šmartnega ob Paki, odtod s poštanim avtom do Mozirja (prihod 17.30). Dohodi iz Celja v nedeljo 22. junija: Ob 4 zjutraj (le na prijavo do 18. junija) z avtomobilom iz Celja do Mozirja. Prihod 5.30. Iz Mozirja peš po dobro markirani poti čez Smihel ali mimo Radegunde (čez Kebra) do koče (2 in pol do tri ure hoda). Za prenočišče, hrano in pijačo je preskrbljeno. Spored: Ob 10.30. maša, nato svečana otvoritev, govori, planinska veselica, godba, ples itd. Vstopnina prost. Odtod: Iz koče k vlakom v Celje ob 14.30 na poštani avto v Mozirju ob 17.30 do postaje Šmartno ob Paki, prihod v Celje ob 18.56, ali k posebnemu avtu ob 17. prihod ob 19. Od postaje Paška vas do Mozirja je lepa pešpot 1 uro hoda.

Pri Krajevnem združenju vojnih invalidov v Celju se je zglasil podjetnik, ki so mu vojne žrtve pri srcu. Zaposlil bi takoj enega invalida z zdravimi rokami pri stroju in to za stalno. Reflektanti naj se zgledajo v ponedeljek 16. junija v pisarni gornjega odbora.

Nesreča pri delu. V sredo 11. junija se je pri delu ponesrečil 50 letni delavec Ivan Požek. Padel je z železniskega mosta na Bregu in si pri tem poškodoval levo roko in prsi. Prepeljan je bil v bolnišnico.

Umrli je v Celju 12. junija Golenač Neža, soproga delavca, stara 72 let, doma iz Zavodne. N. p. v. m.

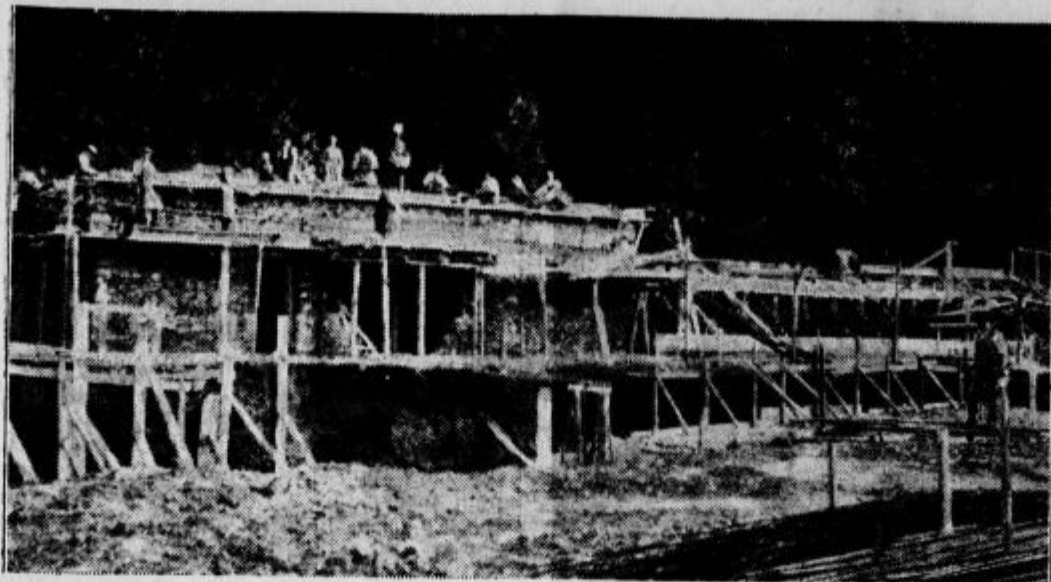
Zanimiva aretacija. V gozdu nad Liscem so 11. junija orožniki aretirali dr. Fohna Rudolfa, kjer je imel napravljen brol in nad njim razpet dežnik. Našli so ga ravno pri cvrtju treh kur. Poleg njega je ležalo polno klobukov, nagačenih divjih petelinov, jelenovih rogov, mikroskopov in zbirko hroščev. Orožnikom je prišlo, da ima blizu štor še en tak brol, katerega so pozneje odkrili in našli enako pozorišče. Aretiranca so izročili sodišču.

Ptuj

Občni zbor. Glasbena Matica ima svoj redni letni občni zbor v petek dne 13. junija ob pol 8 zvečer v društvenih prostorih z običajnim dnevnim redom. Ker društvo deluje na narodnem in glasbenem polju in ker je obstoj Maticе eminentne važnosti za mesto in slovenski življenjski, smo pripravili, da se bo vsak član in prijatelj glasbe zavedal dolžnosti in se prav zanesljivo udeležil obnege zboru. Obenem se nadejamo, da se pri tej priliki pomnoži članstvo, saj je mnogo takih, ki so prijatelji Maticе, niso se pa prijavili za člane.

Zopet kolesarska nesreča. Pred časom smo omenili, da kolesarji, motociklisti, pa tudi avtomobilisti se prav malo brigajo za policijske predpise in divjajo z vozili kot na dirkah. Pred tedni je neka gospa povozila uradnika, v nedeljo dopoldne je bil pa praktikant Bruno Tobias deležen enakoga »blagoslova«. Na Bregu ga je povozilo motorno kolo in mu prizadalo težje poškodbe na glavi. V oskrbo je bil pripeljan z rešilnim avtomobilom v bolnišnico. Ali bi ne bilo umestno, da bi tukajšnja oblast postopala po načinu mariborske policije proti takim vozačem, ki se ne zmenijo za cestno-policijske predpise?

Kopališče v Rimskih toplicah

Rimske toplice, 11. junija.

Pred dobrim mesecem je lastnik tukajšnjih toplic g. Ullich pričel graditi veliko moderno kopalnico, le nekaj minut oddaljeno od postaje. Načrt in gradnjo samo je prevzel stavbenik Golgranc iz Celja. Delo je bilo sprva zelo oteženo, ker je predvsem primanjkovalo potrebnih delavcev. V zadnjem času pa se je stavba zelo razvila. Na sliki se na desni jasno vidijo kabine, ki bodo služile za shranjevanje oblek, njih veliki prizidek na levi pa bo preurejen v bufet in nekakšno okrepčevalnico. Tik pred to stavbo bo velik bazen, kateri se vidi na sliki le delno in bo zelo praktično in okusno izdelan. Tla v njem bodo poševna, tako da

okusno izdelan. Tla v njem bodo poševna, tako da 3.15 m. Pred najgloblji delom bo tudi skakalnica, najnižji del pa bo služil za kopanje tudi plavalju nevedčim. Okrog bazena in pred njim, kakor se vidi tudi na sliki, pa bo krasna terasa za solnenje. Vsa stavba bo stala le dober streljaj od Savinje. Kopališče bo nudilo obiskovalcem mrzle in tople kopeli. Medtem ko je stavbenik Golgranc prevzel le gradnjo kopalnice, bo g. Ullich v lastni režiji speljal toplo vodo iz zgornjega kopalniškega vrelca neposredno do stavbe. Kolikor se more zaznati, bo kopalnišče dograjeno že letos. Samo za izvršitev stavbe se bo po proračunu zaenkrat porabilo 5 vagonov cementa.

Novo mesto

Napad v gostilni. Dne 9. junija je peljal hlapec Vuković Mirko svojega gospodarja na Vrtačo, kjer je bila veselica. Ko je Vuković stopil v hišo, je naenkrat dobil s pestjo po glavi. Tovariš napadalec pa je udaril Vukoviča po glavi parkrat z bokserjem, katerega mu je dal prvi napadalec. Drugi fantje so seveda takoj priskočili in pomagali pretepati ubogega hlapca. Vuković je že ves kravat hotel pobegniti, toda oni so ga zgrabili in ga hoteli vreči s hodnika par metrov globoko pred hišo, toda Vuković se je zagrabil za ograjo in se je krčevito oprijel. Tedaj so ga začeli obdelovati z nožmi ter mu zadali pet precej težkih ran v pleča in nekaj po glavi. Ko so si ohladili jezo nad njim, so ga pustili ležati v nezavesti in vsega krvavega. Usmilil se ga je neki mož, ki se je peljal mimo, ga vzel na voz ter odpeljal na postajo Semeč, odkoder so ga z večerim vlakom prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo. Vzrok tega napada je sledeči: Neko noč je hlapec Vuković videl pred domačo hišo, da nekdo hodi okrog hiše ter pada in vstaja ter končno zavil pod neko okno. Ker se mu je zdel neznanec sumljiv, je vrgel za njim dva kamna, hoteč ga prepoditi. Pozneje pa je zvedel, da je dotičnik, ki se je potikal okrog gospodarjeve hiše, pijan hotel prenočevati v hiši, česar pa Vuković ni vedel. Sedaj se je pa izvršilo maščevanje.

Trbovlje

Pretepi. V nedeljo je bilo po dolgem času več pretepev, ki ne delajo časti naši dolini. Pretepi so bili težkega značaja, izvirajo pa vsi iz navadnih brezpomembnih prepričkov, ali pa iz maščevanja in od alkohola. Rudarji Ivan, Valentin in Franc so popivali v raznih gostilnah. V zadnji gostilni se je med njimi vnel prepir. Valentin je, ko so se vračali domov, prva dva počakal na Doberni, kjer stanujejo, ter ju iz zasede z nožem napadel. Ivanu je z nožem prepral trebuh, ranil ga nad desnimi očesom in mu zadal še težko rano v koleno. Franc je dobil lažjo rano v ramo. Na Tereziji je rudar France kazal svojo moč z ročico od voza. Zadal je s to pripravo dve težki rani na glavo rudarju Francu Bukovsku. V Glazuti je pa klical na korajžo rudar tudi France mimoidoče, podrl okoli 20 m plot in z latami od plotu nadlegoval ljudi. — Ranjenci leže v bolnišnici, suruvi napadalec so pa aretirani.

Potrjenih je bilo te dni pri naborih 47 odstotkov fantov. Vojaška rekrutna oblast je bila z naborniki zelo zadovoljna, ker so se fantje zadržali vse dni zelo vzorno. Običajnega vpitja in preklinjanja nisi nikjer slišal.

Društvo hišnih posestnikov v Trbovljah vabi na redni letni občni zbor dne 17. junija ob 4 popoldne v prostore gospe Ane Forte na Vodah. Predava g. Fröhlich iz Ljubljane o davkih in vpeljavi prirastkarine (nov davek).

Avtopromet. Pri nas se z leti izboljšuje avtopromet. Najprvo si je nabavil velik luksuzni avtobus g. Arzenšek, nato g. Kočnik, sedaj si je pa nabavil lep avtobus g. Zemljan.

Chaboso. Originalno Chaboso brezalkoholno namizno pijačo je začel po okolici prodajati zastopnik g. Mešlovšek iz Zagorja. Pijačo kakor tudi podjetje priporočamo.

Slovenjgradec

Izletniki. Letošnji binkoštni prazniki so bili v znamenju izletov na planine. Oba dneva je pasiralo naše mesto obilo izletnikov iz Maribora, Celja in drugod, ki so hoteli na Urško goro in Veliko Kopo, ter se zopet vračali po drugi strani nazaj. Večerni vlak iz Celja proti Dravogradu je radi tega imel oba dneva — posebno pa še v ponedeljek — precejšnjo zamudo. V nedeljo večer je obiskalo naše mesto 13 avstrijskih turistov-dijakov iz Grada, kateri so napravili izlet v naše planine ter prišli iz Maribora po Pohorju čez Veliko Kopo v Slovenjgradec. Čez noč so ostali v Slovenjgradu in se nastanili v hotelu Schuler, kjer so zapeli več nemških pesmi. Sploh pa zadnje čase obiskuje naše planine vedno več izletnikov, katerim so postala Urška gora in Velika Kopa prav priljubljene turistične točke.

Nevihita. Po zelo vroči nedelji se je v ponedeljek proti popoldanskim uram od severa se je Drenovica grčica zatemnila nebo ter se je okrog pol dvanajsetih vtila ploha. Med dežjem je padala gosta toča, ki pa k sreči ni napravila posebne škode. Nevihita je trajala dobre pol ure ter so po mestu tekli čeli potoki voda.

Urejevanje parka. Merodajni faktorji od tukajšnjega tujsko-prometnega društva se resno prizadevajo, olepšati naše mesto in okolico. Lansko leto so na vseh koncih in krajih postavili potrebne klopi. Letos pa so se vrgli na olepšavo mestnega parka. Po parku dela stalno nekaj delavcev, ki urejujejo steze in pota. Tako posipajo stranska pota s peskom in temeljito popravljajo glavno stezo, ki vodi skozi park. Sploh pa je zadnje čase, odkar obstoja tujsko-prometno društvo, naše mesto na lepoto mnogo pridobilo.

Kočevje

Nastop gojenk Marijinega doma. Na binkoštni ponedeljek je bil napovedan nastop meščanske in ljudske šole ter otroškega vrta, ki bi se vršil na dvorišču Marijine goma. Nastop se radi slabega vremena ni mogel vršiti na prostem in se je preložil na nedeljo 15. junija ob 4 popoldne. Za goste, ki so prišli od drugod, so napravili zasilen spored v telovadnici. Ze ta mal spored je pričal, koliko dela in truda je stalo voditeljice gojenk. Posebno srečan je bil nastop malčkov iz otroškega vrta.

Smrtna kosa. V ponedeljek 9. junija je umrla splošno znana restavratorka g. Marija Petsche (Zur Sonne). Pokojnica je bila znana kot odlična gospodinja in je njena restavracija daleč naokrog zaslovela. Umrli je v starosti 63 let.

Matura. V ponedeljek 9. junija so začeli letošnji maturanti s pismeno matura. Letošnjih maturantov je 23. Ministrski odposlanec za to leto je višji šolski inšpektor v p. g. dr. Poljanec, ki je bil v Kočevju v isti funkciji pred dvema letoma.

Z obnege zbor naših invalidov. Preteklo nedeljo se je vršil občni zbor združenja vojnih invalidov, na katerem je poročal o novem invalidskem zakonu, o pokojninah in odkupninah delegat oblastnega odbora g. Tome iz Ljubljane. Na obnem zboru je bil izvoljen nov odbor, v katerem so sledeči gg.: Benčina Franc, predsednik, Božič Franc, podpredsednik, Marjan Jamšek, tajnik, Erker Karel, blagajnik.

Razstava slepcev. V zavodu za slepe deco bodo priredili v soboto in nedeljo, 14. in 15. junija, šolsko razstavo. Kakor še vsako leto, bo tudi ta razstava pokazala, kako živi in kaj dela naša najbednejša deca. Zeleti je, da si razstavo ogleda vse kočevsko občinstvo.

Občni zbor gostilničarske zadrage. 25. junija se bo vršil glavni letni občni zbor kočevske gostilničarske zadrage v prostorih g. G. Verderberja. Začetek ob pol desetih.

Dev. Marija v Polju

V ponedeljek 9. junija se je vršila pri nas zanimiva svečanost, namreč blagoslovitev temeljnega kamna za novo šolo. Stavbno podjetje Ivan Ogrin, ki je dovršilo že spodnja betonska dela, je postavilo tudi ploščo in pričelo dvigati stavbo samo. Ob krasnem vremenu se je nabralo ob 4 popoldne nebroj ljudstva na okrašenem prostoru pred šolo. G. župnik Müller je izvršil blagoslovitev temeljnega kamna, nakar je pozdravil šolski upravitelj g. Mihelič predvsem vse gg. zastopnike oblasti: glavarja dr. R. Andrejko, banskega nadzornika Lužarja in okr. nadzornika Grada, zastopnika tovarne dr. Pavlina, celotni občinski odbor z županom Garložo ter celokupni učiteljski zbor. Poudaril je pomen šole v narodno vzgojnem smislu. Nato je govoril banski nadzornik g. Lužar. Po govoru je deklamirala učenka tukajšnje šole, nakar so otroci zapeli državno himno. Lepo slovesnost je zaključil g. župnik, ki je poudaril pomen šole, ki naj služi Cerkvi, domu, narodu in vladarju. Po slavnosti se je vršila v prostorih stare šole mal prigrizek, ki so ga spretno organizirale tukajšnje učiteljice. Prvi je napil g. dr. R. Andrejka tukajšnjemu občinskemu odboru in učiteljskemu zboru, ki je znal s tolikimi težavami združiti vse sile napredku občine služeči šoli. Zahvalil se mu je v imenu učiteljskega g. Trošt, v imenu občinskega odbora g. Rupret, ki je podal zgodovino vseh bojev za novo poslopje. Govorila so še zastopnik tovarne g. dr. Pavlin, v imenu delavcev g. Kukavica, ki je sprožil načrt strokovne šole papirničarjev, v imenu obrtnikov pa g. Ivan Ogrin. Prisrčno slavnost je zaključil župan g. Ivan Garloža in se zahvalil vsem navzočim, ki so pripomogli k zidavi nove šole in k tej slovesnosti.

Ali ste že poravnali naročnino?

20letnica Kmetijske šole v Št. Juriju ob j. ž.

Zavod je bil ustanovljen leta 1910. po dolgotrajnem boju slovenskih poslancev dr. Dečka, dr. Hrašova, dr. Korošca, Roša, Vošnjaka in tovarišev v bivšem deželnem zboru štajerskem ter slovenskih okrajnih zastopov za slovenski del bivše štajerske. Zasluga dr. Ipavica, bivšega župana in zdravnika v Št. Juriju, pa je, ker je on posredoval, da se je v ta namen kupilo večje kmetijsko posestvo, na katerem so se zgradile povsem nove šolske in gospodarske zgradbe po vzoru šole v Grotendorf. Poslopja so bila zidana prav primerno za potrebe srednje kmetije tukajšnjih gospodarstev. Razmeroma vlažna lega zemljišč ob potokih Slom in Voglajna pa ni bila posebno ugodna, vendar se je potem regulacije potokov ter kanalizacije in drenažiranja večjega dela zemljišč ustvaril tekom let ravno s tem primeren objekt za učni zavod, ter spravilo celotno posestvo v prav dobro gospodarsko stanje, tako da dosega letni donos pro hektar one dobro urejenih gospodarstev Nemčije.

Posestvo ob zavodu obsega 46.53 ha, od tega 12 ha polja in vrtov, 18 ha travnikov in sadonosnikov ter 16 ha gozda. To se obdeluje po večini v interesu prakse po gojenjih samih. Zavod ima v prvi vrsti živinorejsko-poljedelski tip ter je bil namenjen zlasti kmetijskim sinovom planinskih krajev bivše štajerske, iz katerih je tudi največ priselcev, vendar je redno dosti gojencev tudi iz drugih okrajev, zlasti iz ljutomerskega. Živine goji zavod 35 do 40 glav ter služi kot rejsko središče za sivopenečeno pomursko govedo, obenem pa tudi za domačo oplemenjeno svinjo in za štajersko kokoš. Za naravnost vzrejo mlade živine ima na Boču nad Poljčanami zavod tudi lastni planinski pašnik s pašno in gozdno površino 92.57 ha.

Ze v početku je bil zavod organiziran z enoletnim kmetijskim tečajem za kmetijske fante. Kot tak služi potrebam malega in srednjega kmeta, ki sina, katerega hoče obdržati za dom, težko pogreši z doma za daljši čas.

Prostora je v internatu do okroglo 30 gojencev in ti uživajo celotno oskrbo deloma brezplačno, deloma proti razmeroma nizki oskrbovalnini. Početkom je pouk trajal 10 mesecev, da so se mogli vršiti tudi dvomesečni gospodinski tečaji, sedaj pa traja 12 mesecev, da imajo gojenci tako celotno prakso. Poleg tega so se redno vršili in so tudi sedaj razni daljši in krajši tečaji. Zavod pa služi radi svoje ugodne lege in moderne ureditve tudi kot lep demonstracijski objekt za okolico in številne vsakodnevne obiske kmetijskih interesentov, kmetijskih podružnic, sadjarskih društev, kmetikonadaljevalnih, gospodinskih in gospodinsko-nadaljevalnih tečajev itd.

V 20letnem obstoju zavoda je obiskovalo zavod 435 gojencev, in sicer v 5 povojnih letnikih 123 in v 12 povojnih 313, med vojni je pa služil zavod vojaštvu. Absolviralo je šole 419 gojencev, od katerih je 26%, t. j. 110, že samostojnih gospodarjev, 50% (210) mlajših je še na domu staršev, 10% (40) v raznih kmetijskih službah, 7.5% (31) jih je padlo oziroma umrlo in le 8% (34) je odšlo po raznih drugih službah, oziroma v Ameriko. Iz tega je razvidno, da je zavod v polnem obsegu služil svojemu pravemu namenu vzgajati kmetijske sinove v prvi vrsti za dom.

Ze ob ustanovitvi zavoda se je predvidevalo zgraditi tudi posebno poslopje za gospodinsko šolo ter jo združiti z zavodom po vzoru nemških kmetijskih šol, vendar se je to delo zavlačevalo, in ko se je začelo graditi, je bila vojna zidanje prekinila, po vojni se pa to delo ni nadaljevalo. Tako so se vršili na zavodu pač dvo- in trimesečni gospodinski tečaji, do popolne gospodinske šole pa le ni prišlo. Gotovo je za ozemlje bivše štajerske velika gospodarska škoda, da se ta prvotni projekt ni takoj izvedel, ker bi bila gospodinska šola vsaj tolike važnosti za gospodarski napredek, ako ne še večje, kot kmetijska šola, ker je tu gospodinja solastnica posestva in je tako napredek kot propad kmetije v veliki meri odvisen od strokovnega znanja gospodinj in je eden glavnih vzrokov za žal tako veliko menjevanje lastnikov in za tako številne prodaje kmetij v tem ozemlju ravno v tem nedostatku izobrazbe gospodinj. Upanje pa je, da bo to staro željo gospodarskih krogov bivše slovenske štajerske končno vendarle uresničila kr. banska uprava ter morda že to leto ob 20letnici zavoda začela z realizacijo tega projekta, ki bo gotovo v kombinaciji z že temu primerno urejenim zavodom tako sedaj za banovino, kot pozneje za starše najcenejši.

6. julija t. l. pa priredi zavod za svoje bivše gojence in absolutne domače proslavo te 20letnice z namenom, da se součenci zopet enkrat po možnosti vsi snidejo ter si ogledajo razvoj in sedanje stanje zavoda.

Zato vabi uprava tudi tem potom vse bivše učence, da se udeležijo te male zavodne slavnosti ter sporoče svojo udeležbo upravi vsaj do 1. julija t. l. Predpoldne bo ogled zavodnih naprav, ob 11. pozdrav absolventov in gostov, nato pa skupno kosilo na zavodu ter popoldne ogled par vzornih posestev v okolici.

Ravnatelj: Ing. Val. Petkovšek l. r.

Pilštajn

Na škapulirski nedeljo, 13. julija, in ne 6. julija, kakor so pomotoma pisali listi, se bo na Pilštanju blagoslovila motorna brigalna prostovoljna gasilnega društva Pilštanj-Lesično. Po blagoslovitvi bo skupna vaja vseh došlih in domačega društva na občinskem pašniku v Lesičnem, nato pa veselica v prid društva z bogatim sporedom. Sosedna gasilska in druga društva se naprošajo, da ta dan ne prirejuje nikakih vaj ali veselice, naj ta dan prepustijo mlademu pilštanskemu društvu. Vsa bližnja in daljna gasilska in druga društva, kakor vsi prijatelji gasilstva se prijazno vabijo. Spored je v celoti res lep.

Ljubljansko gledališče

Opera. Začetek ob 20. Četrtek, 12. junija: Zaprt. Petek, 13. junija: Zaprt. Sobota, 14. junija: POHUŠANJE V DOLINI ŠENT-FLORJANSKI. — Red A.

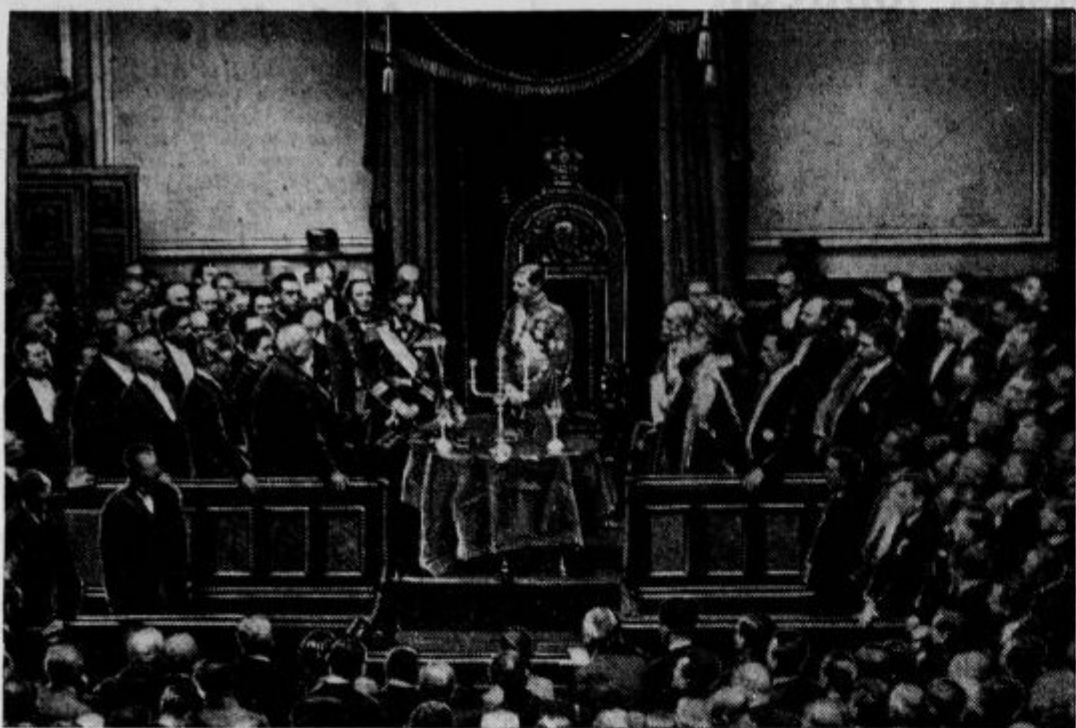
Abonente reda A vlijudno obveščamo, da se poje za njihov abonma Bravničarjeva opera »Pohušanje v dolini šentflorjanske« v soboto 14. t. m. in ne v petek 13. t. m., kakor je bilo prvotno objavljeno.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Petek, 13. junija ob 20: »RIGOLETTO. Gostovanje mariborskega gledališča in ge. Tinke Vesel-Polla.

Darovi

Za Jegličev sklad so darovali: Kat. prosv. društvo Leskovec pri Krškem Din 100, Zdravstveni katol. organizacije na Vrhniki Din 200.

Slovesna zapriseba novega romunskega kralja Karla pred veliko narodno skupščino, na levo od kralja njegov brat princ Nikolaj.

Kralj Karel in njegova mati

Romunska kraljica-vdova Marija se vrača v Bukarešto. Med svojim bivanjem v Monaku se je lepa Koburžanka, ki ne izgleda, da je stara 53 let, pomladila iz kraljice-stare matere v kraljico-mater. V Monaku so ji izročili ogromen šopek belih lilij, vendar pa v tem važnem političnem slučaju visoka gospa ni tako nedolžna, kakor te lilije. Vsekako je vedela, da se je njen sin Karel že vrnil v domovino, medtem, ko se je ona baje uprav zato peljala v Sigmaringen, da bi se v družinskem svetu razgovorila o sinovi vrnitvi. Ponosna gospa svojemu najstarejšemu sinu Karlu ni mogla odpustiti, da se je radi ljubezni do čisto navadne gospe Lupescu odpovedal prestolu in se degradiral do preprostega Karla Caraimana. Šele zadnje tedne se je Karlov zaupnikom posrečilo potolažiti kraljico-vdovo z obljubo, da se bo princ ločil od svoje prijateljice in se spravil s svojo soprogo, grško princezino Heleno. Vendar pa je bila kraljica Marija še takrat, ko se je peljala k svoji koburški šolski prijateljici gospej Raven v Oberammeggau, da bi si tam ogledala pasijonske igre, pravtako kakor iz Berlina v Monako prihiti romunski poslanik Tasca prepričana, da princ Karel ne hrepeni po kraljevi kroni, marveč da hoče postati samo regent za svojega osemletnega sinčka Mihaela.

Kdo pa so tisti, ki so stali za kulisami tega prevrata? Gonilna sila je bil bivši tajnik Manoilescu, ki je bil radi svojega nastopa za izgnanega bivšega prestolonaslednika Karla že enkrat pred vojnim sodiščem. Pri tej razpravi je sodeloval kot prisodnik polkovnik Precup, bivši avstro-ogrski častnik, ki je po zlomu c. in kr. armade stopil v romunsko službo. Manoilescu je s Karlom v Parizu napravil načrt, z izvršitvijo tega načrta je bil pa poverjen Precup. Precup je prišel v začetku meseca v Pariz, kupil za milijon frankov letalo tipa Farman, ki se je izkazalo že na poletu na Madagaskar, najel francoskega pilota Lalouette, poslal zaupnike v Monako, na Dunaj, v Prago in Budimpešto, si dal izstaviti potne liste za Karla in zase v Sigmaringen in se peljal z njim v Monako, kjer sta se sešla z zaupnikom Dimitrescu in Gatoskijem. Lalouette je sledil z letalom v noči na petek. Na monakovskem letališču je pričakoval letalo Karel, ki si je nadel obleko romunskega letalskega častnika. Za las bi se kmalu cela stvar ponesrečila, ker je pilotu pošel bencin in je moral pri Körösfő pristati. Vendar pa je previdni Precup tudi na to mislil. Ko iz Monakova telefonično prijavljeno letalo ni prišlo v Klausenburg, je Precup naprosil poveljnika tamkajšnjega letališča polkovnika Dahintena, naj pošlje več letal iskat pogrešano Farmanovo letalo. Stotnik-pilot Christescu je zapazil Karlovo letalo in se po-

leg njega spustil na tla. Vzel je Karla na svoje letalo in ga pripeljal v Klausenburg, od koder ga je stotnik-pilot Opriš na drugem letalu pripeljal v Bukarešto.

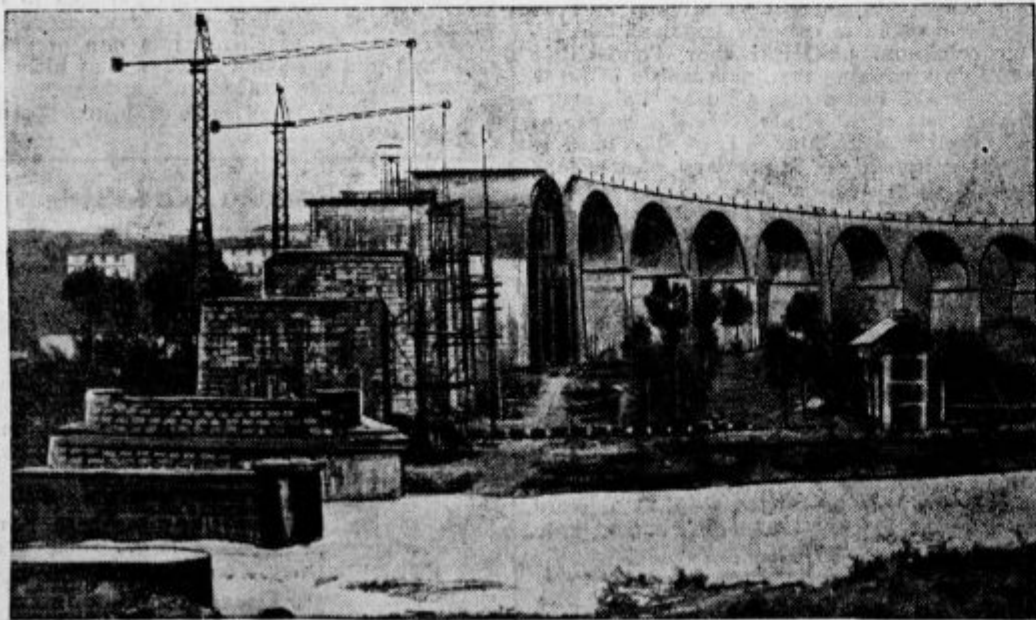
Medtem, ko je Farmanovo letalo neslo princa Karla čez Dunaj in Budimpešto proti Bukarešti, je njegova mati stopila v Bukarešto v orient-ekspres in se odpeljala v Monako; sin je križal pot matere in s tem prekrižal tudi njen načrt. Šele naslednji dan opoldne je kraljica-mati pri vožnji skozi Dunaj zvedela, da se je Karel odpeljal iz Pariza, in šele v Oberammeggau je čula, da je proglašen za kralja. »Izvršeno dejstvo!« s tem je tolažila kraljica prepadenega poslanika Tasca, odgovarjala družinski svet Sigmaringeu in odpovedala domov, da se pokloni novemu kralju.

Profi. Harnack umrl

V Heidelbergu je umrl v starosti 70 let pravi tajni svetnik profesor Adolf pl. Harnack, doktor bogoslovja in modroslovja, častni doktor medicine in prava, predsednik društva za pospeševanje znanosti. Profesor Harnack se je na potovanju iz Berlina v Heidelberg, kjer se je vršilo glavno zborovanje društva za pospeševanje znanosti, lahko prehladil in se je podal na univerzitetno kliniko v Heidelbergu. Pred par dnevi so poročali, da se je njegovo stanje zboljšalo, zadnje dni pa se mu je vročina silno zvišala. Njegovo truplo bodo prepeljali v Berlin. Kot teolog je bil Harnack voditelj moderne protestantske skupine, ki je opirana na kritično preiskavo zgodovinskih virov stremela za spravo med kristjani. Polagoma se je Harnack razvil iz teologa v zgodovinarja in historičnega filozofa. Spisal je več sto knjig.

Pesmi avstralskih domačinov

Kakor poročajo iz Adelaide v Avstraliji, so ob priliki otvoritve tamošnje univerze prvič posneli na gramofonske plošče pesmi domačinov. Da so mogli to izvršiti, je bilo potrebnih več ekspedicij v notranjost dežele, ker so domačine le težko pripravili do tega, da so peli pred aparatom, ki so se ga bali. Pesmi, ki so jih ob tej priliki zbrali, niso važne samo za spoznavanje deželne antropologije, ampak so tudi dragocen prispevek k muzikalni zgodovini primitivnih narodov. V to zbirko niso sprejeli samo pesmi, ki jih pojejo pri praznikih, in bojnih pesmi, ampak tudi vse verske pesmi, ki spominjajo na današnji jazzband.

Ogromni železniški most pri Cuneo v Piemontu, ki bi bil po dograditvi najdaljši most na svetu, se je med gradbo 11. loka nenadoma zgrudil in pokopal pod seboj delavce. Devet delavcev je bilo takoj mrtvih, številne delavce so pa hudo ranjene odpeljali v bolnišnico.

Novi kardinali

O bodočih novih kardinalih, ki bodo imenovani na prihodnjem konzistoriju, navaja »Osservatore Romano« nekaj podatkov o njihovi dosednji službeni poti:

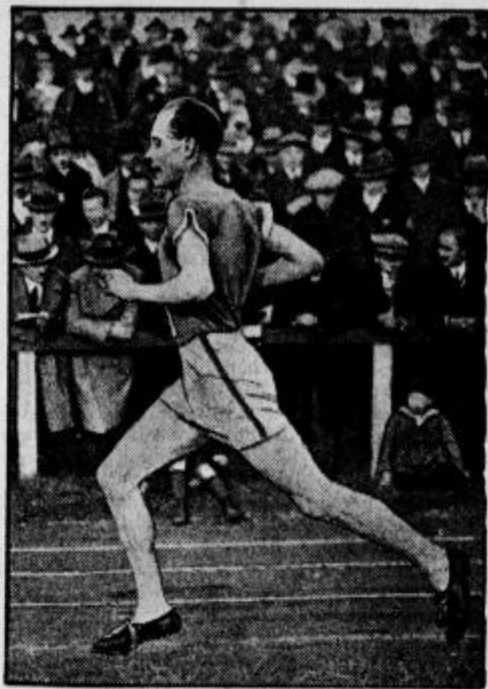
Msgr. Francesco Marchetti Selvaggiani je tajnik koncilске kongregacije. Rojen je bil leta 1871. v Rimu. Bil je rektor kolegija za propagando, dokler ga ni Benedikt XV. leta 1918. imenoval za naslovnega nadškofa in nuncija na Dunaju. Ko se je vrnil v Rim, je bil imenovan rektorjem kongregacije za propagando. Poleg te visoke službe je izvršil še mnogo važnih nalog kot mož posebnega zupanja sv. očeta. Tako je bil l. 1925 predsednik komisije za misijonsko razstavo, a potem organizator stalne misijonske razstave. Lani meseca oktobra ga je poslal sv. oče v posebnem poslaustvu v Etiopijo, da vrne obisk Ras Tafari-ju, ki je bil obiskal papeža l. 1924.

Msgr. Raffaello Carlo Rossi je bil rojen v Pisi l. 1876. Še jako mlad je postal karmelitaneec ter je v teku let opravljal v redu visoke službe. Meseca aprila 1920. ga je papež Benedikt XV. imenoval za škofa, meseca decembra 1923, pa Pij XI. za predsednika konzistorijalne kongregacije in naslovnega nadškofa.

Msgr. Julij Serafini je bil rojen l. 1867. v Rosseni. Leta 1908. je postal škof v Pesciji in še isto leto ga je Pij X. pozval v tajništvo koncilске kongregacije in ga imenoval za naslovnega nadškofa. Poleg kurijskih poslov se je msgr. Serafini posvečal organizacijskemu delu, posebno je veliko delal za organizacijo katoliške ženske mladine ter si pridobil na tem področju velike zasluge.

Razen teh treh kurialnih kardinalov bo sta imenovana še dva, in to eden iz Francije, drugi iz Brazilije.

Msgr. Sebastian Leme du Silveria Cintra je bil rojen l. 1882. Za škofa je bil imenovan

Finski tekač Nurmi je postavil nov rekord. Pretekel je 6 milj (9,65 km) dolgo progo v času 29:26,4. Dosedanji rekord te proge je znašal 29:59,8.

Pisana mati

Poštni ravnatelj v Krakovu na Poljskem Josip Lubartovski se je pred petimi leti poročil z laborantko Marijo Halacinsko, ki je bila nameščena v bolnišnici za nalezljive bolezni. Ker je imel Lubartovski iz prejšnjega zakona štiri otroke, je mačeha z njimi grdo ravnala, hoteč se jih iznebiti. V to svrhu je vzela v bolnišnici posodice s tifusovimi in driskinimi bacili. Kmalu nato so oboleli trije otroci Lubartovskega iz prvega zakona v starosti 10, 14 in 16 let ter hišni učitelj. Starejša

Kralj Karel se po slovesni zaprisebi pelje s svojim bratom princem Nikolajem po bukareških ulicah.

leta 1911., deset let nato pa za nadškofa. Benedikt XV. ga je imenoval za pomočnika s pravico do nasledstva kardinala Arcovode de Albuquerque, nadškofa v Rio de Janeiro. Ko je leta nedavno umrl, je postal primas Brazilije.

Msgr. Ahil Lienart, škof v Lille-u, je bil imenovan na to mesto leta 1928. Z njegovim imenovanjem se bo število francoskih kardinalov, vključno s smrtno kardinala Lucona, nadškofa v Reimsu, zvišalo, ker bo nedvomno tudi njegov naslednik imenovan za kardinala.

Petrolej skozi puščavo

Veliki načrt, spraviti petrolej iz mežopotamskih vrelcev skozi sirske puščave s pomočjo 1500 kilometrov dolgih cevi do morja, je pred kratkim pristopil korak bliže k uresničenju. Načrti, ki jih je petrolejska družba »Irak«, ki poseduje takozvano mosulsko koncesijo, predložila angleški vladi, izgledajo da so izvedbi popolnoma resno. Vendar je treba za izvedbo tega ogromnega načrta, še velikih priprav, pri katerih igra glavno vlogo denar in pa tehnične težkoče. Ta največja petrolejska cev na svetu bo stala nič manj kakor 100—120 milijonov zlatih frankov! Prvotno so mislili, da bi s polaganjem teh cevi napravili obenem tudi železniško progo. V tem slučaju pa bi znašali stroški 500—600 milijonov zlatih frankov. Zaenkrat je še glavno vprašanje, ali bo ves petrolej, kar ga je v mosulski pokrajini zadostoval, da se tako riskantno podjetje sploh izplača. Kakor pri vseh takih podjetjih, igra tudi tukaj najvažnejšo vlogo visoka politika. Gre za to, ali bi se te najdaljše cevi na svetu končale v angleški Palestini ali v francoski Siriji. Ker je sedaj nad polovico delnice družbe v rokah angleških kapitalistov, se zdi, da bo prodrla prva možnost.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Petek, 13. junija: Ne oddaja.

Sobota, 14. junija, 12.30 Reproduc. glasba. 13.00 Časovna napoved, borza, reproduc. glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 18.00 Koncert radio orkestra. — 19.00 Dr. Ivan Grafenauer. Nemščina. — 19.30 Dr. Lojze Čampa: Novi kazenski zakonik. — 20.00 Prenos iz Beograda. — 22.00 Časovna napoved in poročila.

Drugi programi

Sobota, 14. junija.

Beograd: 20.00 Koncert operetne glasbe. — 21.00 Koncert komorne glasbe. — Budapest: 12.05 Koncert ruskih balalajk. — 17.30 Koncert vojaške godbe. — 19.30 Prenos iz opere: »Hunyady Laszlo«, opera. — 22.35 Koncert zabavne glasbe. — Dunaj: 18.00 A. Kaufmann: Godalni kvarteti v b-duru. — 19.30 Arje in pesmi. — 20.00 Slavnostni koncert. — 21.00 Filmska glasba v teku časa. — Milan: 20.45 Komedija. — 21.15 Koncert komorne glasbe. — 23.00 Zabavni koncert. — Praga: 20.30 Ljudski večer. — 22.23 Zabavni koncert. — Langenberg: 20.00 Veseli večer, nato plesna glasba. — Rim: 17.30 Koncert orkestra. — 21.02 Pester koncert. — Berlin: 21.00 Veseli večer, nato plesna glasba. — Katowice: 20.15 Ljudski koncert. 22.00 Tonfilmska glasba. — Toulouse: 19.00 Pestr glasba. — 19.20 Plesna glasba. — 20.15 Zabavna glasba. — M. Ostrava: 19.35 Violinski koncert. — 20.00 Ljudski večer. — 22.25 Koncert zabavne glasbe.

Odločilni boji med panteizmom in teizmom

V zadnjem zvezku časopisa »Deutsche Rundschau« objavlja dr. Peter Wust izbrani pregled o »Metafiziki in filozofiji sedanosti«. Wust izvaja v glavnem:

Teziše nove metafizike je treba iskati v antropologiji. Od Diltheya sem je postajal metafizični nauk o človeku vedno aktualnejši. Veliki idejni boji sedanosti se osredotočujejo bolj in bolj na metafiziko duha, v kateri igra nauk o »večnem v človeku« (Schelerjev osrednji pojem) odločilno vlogo. Frankfurtski filozof Fritz Heinemann je v svoji novi knjigi »Nova pota filozofije« vse idejno gibanje zadnjega polstoletja s tega metafizično-antropološkega gledišča zelo nazorno orisal.

Seveda je bil na tem poprišču pravi metafizični prvobornik in voditelj Maks Scheler. Vsi njegovi spisi veljajo slednjič samo temu enemu velikemu vprašanju o bistvu človeka, in sicer o »večnem v človeku«, od velike etike do »Sociologije znanosti«, njegovega zadnjega večjega dela.

Poleg Schelerja je posebno mnogo storil za pospešanje nove antropologije tudi Ludvig Klages. On je bistveno pospešil nauk o izrazu, kar je dovelo do nove znanosti: tako imenovane karakterologije.

Naravnost nepregledna je pa sedaj vrsta zgodovinsko-filozofskih poizkusov, ki spadajo prav za prav tudi vsi skupaj v metafizično antropologijo. Na tem poprišču so se posebno marljivo gibal Dilttheyev in E. Troeltschevi učenci, tako predvsem Edvard Spranger, Hans Freyer, Theodor Litt i. dr. Tudi za nekako poglobitev eksperimentalne psihologije so postale vse te nove misli pomembne. Slednjič pa tiči tudi v današnji sociologiji mnogo te nove metafizične antropologije in metafizične zgodovinske filozofije.

Posebej je treba omeniti še dve posebni disciplini, ki jih moremo tu tudi najboljše uvrstiti: to sta spoznavna teorija in etika. Na teh dveh popriščih stoji danes poleg Maxa Schelerja še Nikolai Hartmann v najsprednejši boju vrsti.

Cisto umljivo pa je, da spričo tako izrazi tega nagibanja k metafizičnim problemom tudi nauk o Bogu, spekulativna teologija, v našem času ni mogla oditi praznih rok. Vsekakor se ne da več tajiti dejstvo, da v obeh zadnjih desetletjih pojem o Bogu ali vsaj pojem o nečem metafizično absolutnem ni bil več deležen onega zaničevanja kakor v predidoli, metafiziki sovražni dobi. Že v delih Emila Laska okoli l. 1913. dobimo vtis, da se polagoma poleg tako imenovane nečutne, t. j. logične veljavnostne sfere dopušča vsaj zopet razpravljanje tudi o realnoodčutni sferi absolutnega. To dejstvo stopa določneje v ospredje, ko se začenja n. pr. Rudolf Otto preko fenomenologije baviti s kategorijo, ki jo je bil že Windelband v posebnem sestavku označil kot »Sveto« in jo razložil od kategorije resničnega, dobrega in lepega. Res je, da Ottova knjiga še zelo psihologizira. Vendar imamo vtis, da se tu mnogokje pomika v središče bolj metafizično nego zgolj psihološko.

Toda tudi na tem poprišču je potem slednjič l. 1921. znova prodrl ograjo Max Scheler, ki je iz metafizike verskega akta krmaril naravnost k teističnemu božjemu pojmu in napovedal panteizmu svoje dobe boj. Žal se je Scheler kasneje od te točke začel razvijati nazaj in prišel tako daleč, da je slednjič postal prvi zagovornik danes tako razširjenega, v temelju pa docela nezmisljenega nauka o »nastajajočem absolutnem« in o »trpečem Bogu«.

Kljub vsemu pa religiozno gibanje našega časa, ki se dokumentira posebno v »dialektični teologiji« Karl-Barthove šole, stoječe pod močnim vplivom velikega Kierkegaarda, tudi vprašanj metafizične teologije ne bo več puščalo ob strani. Priiti utegne čas, ko se bo znašel panteistični pojem o Bogu vsaj v trdi stiski. Dela, kakor je n. pr. knjiga Eugena Herrigela: »Metafizična oblika«, je karakteristično znamenje za to, da stojimo tudi v metafizičnem božjem nauku pred novimi velikimi, odločilnimi boji glede nasprotja med panteizmom in teizmom.

stališče proti brezumnosti sporta in proti nagonski razbrdanosti je značilno.

Poslovni odbor organizacije zdravnikov v Nemčiji je sprejel sklep, v katerem se izreka proti svobodni odpravi plodu, ker da je ohranitev kakega življenja tudi za zdravnika prva poklicna zapoved. Za zdravnika prihaja odprava plodu v postelji te tedaj, »kadar preti zdravju ali življenju matere resna nevarnost.« To stališče še vedno nasprotuje cerkvenemu stališču, ki ne priznava nobene izjeme, vendar se razveseljivo razlikuje od lahko-miselne socialistične zahteve, da naj bo odprava plodu popolnoma svobodna.

»Berliner Zeitung« je prinesla iz Jeruzalema senzacionalno vest, da je Anglija priiskala na Sv. stolico, da naj latinskega patriarha v Jeruzalemu Barlassina in njegovega pomožnega škola dr. Fellingierja; zaradi njunih zvez z arabskimi voditelji, ki škodujejo miru z Judi, odpokliče. To raco so odposlali v svet pač židovski krogi, ker drug nihče ne more imeti na tem interesa.

Državna zveza Katoliških delavskih zvez v Nemčiji je imela v Gelsenkirchen-u svoj 5. kongres. Navzočih je bilo 600 delegatov in veliko število zastopnikov posameznih predstev in delavstva. Državna zveza šteje 350.000 članov (prirastek od l. 1927. znaša 35.000), strokovna mladina in mladostni delavci pa 50.000. Zveza ima 6 časopisov, dva mladinska lista, časopis za delavke in znanstveno-socialno revijo. Katoliško mladinsko gibanje odklanja razredni boj in stremi za družabno uvrstitvijo delavskega stanu pod zagotovitvijo gospodarskega obstoja in udeležbe na kulturnih vrednotah.

Moškega romanja iz Budimpešte k Maria-besnyó o priliki jubileja sv. Emeriha se je udeležilo 20.000 mož; iz okolice božjepotnega svetišča pa je prišlo še nadaljnjih 10.000 mož. Romanje je vodil kardinal primas dr. Serédi, slavnostni govor je imel vojaški škof dr. Hász.

TENIS.

Odločitev bo kmalu padla.

Letošnje borbe za Davisov pokal se bližajo svojemu koncu. Tako je že določen zmagovalac v ameriškem pasu, kjer so tekmovali Meksika, Kuba, Kanada in U. S. A. — Kot konkurent evropskemu zmagovalcu in obenem zmagovalcu ameriške zone je izšlo moštvo U. S. A. Pa tudi v evropskem pasu bomo kmalu vedeli za zmagovalca, kajti preostali so le še naslednji tekmeči: Italija, Češkoslovaška, Japonska in Avstralija.

Italija zmaga nad Avstrijo. Prav za zanimanjem so razmotrivali v Italiji in Nemški Avstriji o predstoji borbi za Davisov pokal med obema državama. Ker se je turnir vršil na Dunaju, so se Avstriji čedežali zmage nad Italijani. V tem pričakovanju so Dunajčani dosegli celo rezultat 2:2, toda v odločilnem in zadnjem srečanju je italijanski prvak Morpurgo premagal Artensa s 6:2, 6:2, 6:2. Tako je Italija končno s 3:2 odpravila Nemško Avstrijo in si priborila vstop v predzadnjo rundo borbe za Davisov pokal.

Mošter tenisa v Berlinu. V velikem teniškem turnirju, ki se je vršil v Berlinu, je gostoval tudi slavni Tilden. Skoraj gotovo je bilo, da bo ta igralec dosegel le zmage, vendar je bila nadvse zanimiva borba Tildena z nemškim ljubljencem, izbornim Prennom. Ni bilo to srečanje igrača za Tildena, ki je moral z vsem svojim znanjem na dan, da je s 7:5, 8:6, 1:6, 7:5 ukrotil svežega Prenna.

Za Davisov pokal. V Eastburnu je Avstralija premagala Anglijo in se s tem kvalificirala za predzadnjo rundo, kjer nastopi napram Italiji. — V Barceloni pa je zmaga Japonska nad Španijo. Tako bo v predzadnji rundi borbe za Davisov pokal morala Češkoslovaška v boj z Japonsko.

Letovičarji!

Najcenejše letovišče pod Savinjskimi planinami. Krasne, lahke ture in izprehodi. Smrekovi gozdovi. Dnevna avto zveza. Avto na razpolago. Zbirališče turistov. — Informacije daje: Tujsko Prometno društvo Luče, Savinjska dolina.

Za dvig naše živinoreje

Ustanovitev živinorejske zadrage za sivo-rujavo planinsko živino

V pričetku t. m. je bila ustanovljena v Ljubljani živinorejska selekcijska zadruga pod imenom »Jugomontafon«. Ustanovni občni zbor, ki ga je vodil znani gojitelj, g. Josip Lenarčič, je bil dobro obiskan ter je potekel prav zanimivo. Ko so bila pravila dogovorjena, so bila sprejeta v obliki, kakor jih je predložil pripravljalni odbor.

Nova plemenska zadruga bo v smislu zakona s pospeševanjem živinoreje opomogla našemu gospodarskemu življenju in že obstoječi plemenski material sivo-rujavo planinske živine združila, kakor tudi vplivala na pospeševanje za našo državo zdaj tako važne plemenite pasme.

Ustanovljena plemenska zadruga si je stavila nalogo, voditi knjigo čred (Herdbuch), ki obsega vse plemenske živali, kontrolo o zmožnosti, izobrazbo osebja za molzenje, posredovanje prodaje plemenskih živali, plemenske ogledne itd., sploh bo zadruga uporabila vsa sredstva za pospeševanje pasme. Prvovrstne plemenske živine, ki že z inozemstvom uspešno konkurira, imamo dovolj. Kljub temu se danes še dosti plemenske živine kupuje v inozemstvu. Zdjaj se naj torej omogoča odjemalcu, da krije svoje potrebe v najboljši kakovosti tudi v inozemstvu. Gojitelj pa naj odgoji in proda od zdaj naprej svojo plemensko živino v korist

dežele in naj ne bo več primoran, dragocene plemenske živali prodati mesarju. Eno prvih organizatoričnih del plemenske zadrage bo, združiti vse gojitelje sivo-rujave živine Jugoslavije.

Povodom zborovanja je bila odposlana Njegovemu Voličanstvu kralju poklonilna in ministru za poljedelstvo pozdravna brzojavka. Na koncu je imel gospod univerzitetni profesor S. Ulmansky prav zanimivo in z odobravanjem sprejeto predavanje ter je najtopleje pozdravil ustanovitev plemenske zadrage.

V predstojništvo so bili izvoljeni: predsednik Nikola pl. Jurkovič, Radvanje pri Mariboru; prvi podpredsednik Otto Pollack, Novi kloster pri Celju; drugi podpredsednik Josip Lenarčič, Verd pri Vrhniki; poslovodja in blagajnik Otto Suppanz, Maribor; člani predstojništva: ing. Avsec od Kmet. šole na Grmu, opat Stične Kostele in Franc Urbanc, Ljubljana.

Plemenska zadruga Jugomontafon ima sedež v Ljubljani. Poslovalnica se nahaja v Mariboru, Cvetlična ulica 18. Kakor izvemo, bo zadruga »Jugomontafon« že na kmet. razstavi v Zagrebu razstavila kolekcijo plemenske živine in tam podalo vsem obiskovalcem sliko o tuzemski sivo-rujavi živinoreji.

Dobave. Ravn. drž. rudnika Breza sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave žag; do 26. t. m. glede dobave meril za prage, tračnih žebeljev, 1000 kg vijakov za tračnice itd. — Ravn. drž. rudnika Velenje sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 28 verig, 800 m plinovitih cevi in 400 kg kalcijevega kamna; do 26. t. m. glede dobave 20.000 kg. moke, 2000 kg riža, 1000 kg koruznega zdroba, 2000 kg bučnega olja in 2500 kg koruze v zrnu; do 3. t. m. pa glede dobave ročnih gasilnih aparatov, avtomatičnih razklopcev za vodne črpalke, 2500 komadov podložnih plošč, 5000 komadov stezačev in 5000 komadov tiresond-vijakov. — Ravn. drž. rudnika Ljubija sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 60 m vrvi iz konoplje. — Ravn. drž. rudnika Kakanj sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave 4 vagonov pšenične moke. — Ravn. drž. rudnika Zenica sprejema do 26. t. m. ponudbe glede dobave slamice, odej in ruh. — Ravn. drž. rudnika Senjski rudnik (Srbija) sprejema do 26. t. m. ponudbe glede dobave 230 m janskega kabla. — Ravn. drž. rudnika Kreka sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave raznega usnja za sedlarje ter glede dobave strokovnih časopisov in knjig. — Gradbeni oddelek žel. ravn. Belgrad sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave cevi, žice, sadre itd. — Vršile se bodo naslednje ofert. licitacije: Dne 17. t. m. pri Dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani glede dobave živil (meso, mleko, kruh, riž, zdrob, olje testenine, sladkor, čaj, fižol, mak, kis, itd.).

Borza

Dne 12. junija 1930.

DENAR

Tudi v današnjem deviznem prometu so tečaji bili slabšeji v zvezi z nazadovanjem tečajev v Curihu. Promet je bil prav znaten, zlasti pa v devizah London, Dunaj in Newyork. Narodna banka je intervenirala v vseh zaključenih devizah.

Ljubljana (v oklep. zaklj. teč.). Amsterdam 2273.50 bl., Berlin 1347.25—1350.25 (1348.75), Bruselj 789.54 bl., Budimpešta 989.60 bl., Curih 1094.40 —1097.40 (1095.90), Dunaj 796.31—799.31 (797.81), London 274.29—275.09 (274.69), Newyork 56.34 do 56.54 (56.44), Pariz 221.98 bl., Praga 167.33 do 168.13 (167.73), Trst 295.14—297.14 (296.14).

Zagreb. Amsterdam 2273.50 bl., Berlin 1347.25 do 1350.25, Bruselj 789.54 bl., Budimpešta 988.10 do 991.10, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 796.31 do 799.31, London 274.29—275.09, Newyork 56.34 do 56.54, Pariz 220.98—222.98, Praga 167.33—168.13, Trst 295.007—297.007. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 6.25 milj. dinarjev.

Belgrad. Berlin 1347.25—1350.25, Bruselj 788.04—791.04, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 796.31 do 799.31, London 274.29—275.09, Newyork 56.34 do 56.54, Pariz 220.98—222.98, Praga 167.33 do 168.13 (167.73), Trst 295.14—297.14.

Curih. Belgrad 9.125, Amsterdam 207.45, Atene 6.69, Berlin 123.075, Bruselj 72.78, Budimpešta 90.30, Bukarest 3.065, Dunaj 72.78, London 25.065, Madrid 61.45, Newyork 516, Pariz 20.255, Praga 15.30, Sofija 3.74, Trst 27.02, Varšava 57.85, Kopenhagen 138.05, Stockholm 138.50, Oslo 138.05.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.53875, (valuta) 12.505, v Londonu, Newyorku in v Pragi neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRI

Današnji promet v državnih papirjih je bil slab. Do zaključkov je prišlo le v promptni škodi in v 7% Bleiru. Tečaj so pa bili napram večeraj nekoliko slabšeji. V bančnih delnicah ni bilo prometa, pa tudi izprememb v tečajih ne. Več prometa je bilo v industrijskih delnicah, vendar so tečaji nekoliko popustili.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 97.25 bl., 7% Bler. pos. 86.25 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj. kred. 120 den., Pradedion 905 den., Kred. zavod 170 den., Veveč 117 den., Stavbna 40 den., Šešir 105 den., Ruše 270—280.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 87.50—88, agrari 54.50—55, vojna škoda ar. 431.50—432.50, kasa 431—432.50 (432.25), 6. 432.50 bl. 7. 431.50 do

432.50. 8. 431.50—432. 12. 433—434; srečke Rdeč. križa 60 bl., 8% Blerovo pos. 96.50, 97.50, 86.25 (85.25), 7% Blerovo pos. 85.125, 86.25, 7% pos. Drž. hip. banke 84.25—85, posojilo mesta Zagreba 75 bl., Tob. sr. 42.50 bl. — Bančne delnice: Ravna gora 75 d., Hrvatska 50 d., Katoliška 36—38, Poljo 58—58.50, Kreditna 96—100, Union 196—196.75, Jugo 78.50—78.75, Lj. kred. 122 d., Medjunarodna 61.50 d., Narodna 8300—8425, Obrtna 36 d., Praštedion 900—907.50, Etno 157—167, Srbska 180—185, Zemaljska 133—137. — Industrijske delnice: Nar. šum. 25 d., Guttman 160—170, Slaveks 72—74 (72), Slavonija 200—205, Našice 1350 bl., Danica 110—111 (110), Pivara Sar. 160 d., Sečerača Osjek 375—385, Nar. ml. 20 d., Osj. ljev. 175 d., Brod. vag. 111 d., Union 150 bl., Veveč 120 d., Isis 32 d., Ragusea 399—401 (400), Oceania 200 d., Jad. plov. 505 d., Trboveljska 432.50—435 (432.50).

Belgrad. Narodna banka zaklj. 8.350 (50), 7% inv. pos. 89, —, 89.75 (89.75), agrari 55, —, 56, vojna škoda promptna 442, —, 443 (300 po 442, 442.50 in 440), 6. 442.50, 443.50 (441.75, 442), 7. 445.50, 446 (445.50), 11. 455.50, 456 (455.50), 7% Bler. pos. 86.25, 86.75, 7% pos. Drž. hip. banke zaklj. 86.50 (3000 dol.).

Dunaj. Don. sav. jad. 92.70, Wiener Bankverein 18.25, Creditanstalt 47.60, Escomptes. 161, Slavex 8.60, Alpine 24.75, Trboveljska 58.50, Kranj. ind. 37, Prager Eisen 324, Leykam 5.20, Rima Murany 55.60.

Les

Na ljubljanski borzi sta bila zaključena 2 vagona bukovih plohov. Tendence neizpremenjeno mlačna.

Žito

Položaj na našem domačem žitnem trgu se razvija nadalje v nasprotju s položajem na ameriškem trgu, kajti dočim se v Ameriki notacije znižujejo, je pri nas položaj zelo evrst in vlada veliko pomanjkanje ponudb. Poljska pšenica se trguje po 220, gornjebačka 215—217.50 nakladalna postaja. — Za kurtizo je položaj skoraj popolnoma neizpremenjen. Promet je dober, kajti povpraševanje je jako živahno — tudi iz dravske banovine. — V ostalem ni zabeležiti nobenih izprememb.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Zaključen je bil 1 vagon koruze. Tendence neizpremenjena.

Novi Sad. Koruza bč., sr. jun. črtano, bč., sr. jul. 102—103. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 18, oves 1 koruza 21½, moka 7, otrobi 1 vagon. Tendence neizpremenjena.

Budimpešta. Tendence mlačna, koruza prijazna. Promet srednji. — Pšenica junij 21—21.40, zaklj. 21.10—18, okt. 19.75—19.94, zaklj. 19.86 do 87, — Rž okt. 11.65—11.92, zaklj. 11.78—11.79, — Koruza julij 12.25—12.56, zaklj. 12.45—12.46, avg. 12.70—12.80, zaklj. 12.76—12.79, Transit julij 11.35 do 11.40, avg. 11.50—11.52, zaklj. 11.50—11.55.

Zahvala

Za številne izraze sožalja in sočutja, ki sva jih prejela ob prerani smrti najine nad vse ljubljene hčerke

Cvetke

za poklonjeno cvetje, se tem potom najpriskrneje zahvaljujemo.

Posebno se zahvaljujemo gg. zdravnikom, čč. sestram, gospodu katehetu in gospodični učiteljici uršulinske šole ter končno vsem, ki so pokojnico spremili na njeni zadnji poti.

Ljubljana, dne 12. junija 1930.

Rudolf in Angela Weber.

Sport v tujini

NOGOMET.

Nemški državni prvak v Pragi.

Sp. Vgg. Fürth, ki je lansko leto osvojil državno prvenstvo Nemčije, je gostoval v Pragi napram češkoslovaškemu prvaku, znani Slaviji. Čeprav pozna sezona, vendar je tekmo posetilo 8000 gledalcev. Sp. Vgg. Fürth je bil premagan z 1:4 (1:2) in to največ radi indisponirnosti svoje napadalne vrste. V taktiki in tehniki so bili Nemci enakovredni Čehom. — Znano je, da letos Sp. Vgg. Fürth nima več izgledov, da ostane še nadalje drž. prvak, ker je že izpadel pri semifinalnih tekmah.

Berlinski dogodki. Vendar se je prvaku Berlinu, Herthi, posrečil vstop v predzadnje kolo borbe za nemško državno prvenstvo. Znano je, da je Hertha s Sp. V. Köln-Sülz dosegla le neodločen rezultat (kljub podaljšku igre) in vsa tekma se je morala ponoviti v Berlinu. 30.000 gledalcev je prišlo na igrišče, kjer je berlinski prvak z 8:1 (4:0) odpravil svojega nasprotnika. S tem je tudi Köln-Sülz izpadel od nadaljnjega tekmovanja za državno prvenstvo. Ostali so le še štirje borci: Hertha (Berlin); J. F. C. Nürnberg; Holstein Kiel; Dresdner Sport Club, ki bodo v 14 dneh končali in izločili novega nemškega državnega prvaka. Omenimo naj še, da je pariški Club Français gostoval napram Tennis-Borussia in izgubil tekmo s 7:2 (3:1). Francozi so bili slabi.

LAHKA ATLETIKA.

Nemški državni rekordi.

Najnovejši pregled nemških lahkoatletskih uspehov je sledeči:

100 m H. Körnig 10.4 sek.; 200 m H. Körnig 20.9 sek.; 400 m J. Büchner 47.8 sek.; 800 m dr. Peltzer 1:51.6 min.; 1500 m dr. Peltzer 3:51.0 min.; 3000 m W. Boltze 8:35.3 min.; 5000 m O. Kilp 15 min.; 10000 m O. Petri 31:57.4 min.; 110 m lese Trossbach 14.9 sek.; 4 × 100 m Charlettenburg 40.8 sek.; skok v daljavo Doberman 7:645 m; skok v višino Pasemann 1:92 m; skok s palico Wegener 4,028 m; kroglja Hirschfeld 16,045 m; disk Hoffmeister 48,77 m; kopje Molles 64,91 m; kladivo Mang 46,05 m.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas - 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Pekovski pomočnik
išče službo. Sprejme tudi vsako drugo delo v mestu ali na deželi. — Josip Ostrovska, Stožice 119, Jezica.

Službodobe

Šofer
trezen, se sprejme v stalno službo, po možnosti zmožen kavicije. Ponudbe in prepise spričeval na gospodarsko in prometno zadružno v Makolah.

Poshtenega hlapca

enemu konju, ter za razna hišna in vrtna dela sprejemem. — Naslov v upravi »Slov.« št. 6746.

Trgovski pomočnik

za specialno trgovino kuhinjske posode se sprejme. Vicel, Maribor.

Hotelska kuharica

samostojna — varčna in pridna, se takoj sprejme. Ponudbe na: Hotel Turist, Bled.

Pouk

Šoferska šola
I. oblast, konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Stanovanja

Preprosto sobico

2 postelji, isčeta skromna gospoda pri »Sveti vojski«, Komenskega 17.

Opremljeno sobo

s souporabo kuhinje takoj oddam. Poseben vhod, elektrika, parketi. Slomškova 17, Kodeljevo.

Sobo

z 2 posteljama, zraven glavne pošte, oddam gospodom ali gospodičnam. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 6808.

Lepa soba

blizu opere se odda boljše gospodu. Ogled od 10 do 1. Naslov v upravi pod št. 6807.

Prireditve

Na Vrhniko!

Žegnanje na nedeljo 15. junija. Sv. maša na holmu pri Sv. Trojici, kakor običajno na kvatero nedeljo. Vabljeni kromarji in ljubitelji doline šentiljorjanske.

Vnajem

Košnja
se odda v najem. Kravje seno. — Poizve se v upr. »Slovenca« pod št. 6769.

Parna žaga

edina te vrste, v centru gozdnatega kraja, 25 km od železnice, se zaradi pomanjkanja kapitala dá zelo ugodno v najem ali se sprejme event. družabnik z večjim kapitalom. Je eno leto v obratu, novi delav. stroji. — Naslov sporoči uprava »Slov.« pod »Redka prilika« št. 6405.

Pisarniški prostori

se oddajo v najem v Pražakovi ulici. Podrobno se poizve pri Zadrugi zvezbi, Dunajska c. 38.

Posestva

Posetvo naprodaj!

Posetvo z vsem gospodarskim poslopjem, njeve 25 mernikov posetve, travniki, 3 gozdi, vse v lepi ravni tik ob dež. cesti v vasi Gabroviče, fara Krka pri Stični, se iz proste roke prodaja. — Ceni se 100.000 Din. Pojasičila daje Anton Zupanc, žagar, Znojile 12, Krka.

Enodružinska vila

z lepim, nasajenim zelenjavnim in sadnim vrtom, v Rožni dolini, poceni naprodaj. Električna in vodovod. Informacije v trafiki Frank, Gosposvet-ska cesta 7.

Kupimo

Posnemalnik
rabljen, a dober, kupim za mleko od 200 do 300 litrov. Ponudbe z navedbo cene in firme na upravo »Slovenca« pod št. 6778.

Glasba

Pianino

skoraj nov, ugodno prodaja Kaučič — Rožna dolina, cesta X, št. 4.

Orgle, harmonije

piščale in ventilatorje za orgle izdeluje po nizki ceni Anton Dornič, izdelovatelj orgel, ovčjica.

Naprodaj je

nov pianino in harmonij, ameriški sistema, močan. Cena zelo nizka. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 6727.

Pianino

prodam. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 6802.

Prodamo

Kopalne obleke

vseh vrst po meri. Aleksandrova cesta 3, pritičje.

Trgovina

dobro idoča, je po nizki ceni naprodaj. Vprašati: Maribor, Ruška cesta 29.

Več vagonov apna

dobro žganega — je naprodaj. Dobava takojšnja. Cena je po 30 Din franko vagon za 100 kg. Naslov se izve v upravi pod št. 6780.

Trgovina

s kuhinjsko opremo se prodaja. — Vicel, Maribor, Glavni trg 5.

Valvasor I. izdaja

3 zvezki, izborno ohranjeni, pri 4. zvezku prve strani uničene, naprodaj. Ponudbe pod »Valvasor« št. 6791.

Železno pečico

in nekaj starega pohištva prodam. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 6800.

Prodaja češpelj

Ugodno se prodaja 25 hl češpelj. Cena se izve na Starem gradu pri Novem mestu, pri grofici Margheri.

Elektromotorje

transformatorje — razne stroje — elektromaterijal — aparate — popolnoma tovarniško nove iz zaloge bivše firme »Transformatore«, prodaja po znatno nižani ceni Vojnovič & Cie. Skladišče Ljubljana — Glince.

Dieselmotor

30 HP, se prodaja po ugodni ceni. Vprašati na upravo »Slovenca« pod »Dieselmotor« št. 4158.

Drva, odpadki

od žag se dobijo v vsaki količini pri tvrdki Ivan Šiška, tovarna parket v Metelkovi ul. 4. Tel. 2244

Naprodaj

ima ameriški harmonij, Herderjev konverzacijski leksikon in Andrejev Atlas — Ahačič Matej, župnik, Leše, pošta Brezje.

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 D. L. Brozovič, Zagreb, Ilica 82. Kemič. čistilnica perja.

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnjo uporabo pri stavbah, ima stalno v zalogi »Ilija«, družba z o. z., Dunajska cesta 46, telefon 28—20.

Obrt

Hotel

restavracijo Mariborski dvor, Oset. — Prenočišča, kopalnica, garaža, avtomobil. Posečajtel

Strojno striženje

psov. Osvald, Glince, cesta VI/4 — za gostilno Newyork.

KORUZO in GRAHOR

za poletno sejanje ima na zalogi Fran Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. — Kupi ajdo, prosu in vse druge vrste žita.

Zavod dominikank v Gleisdorfu pri Grazu

Osnovna in meščanska šola s pravico javnosti; gospodinska šola; nadaljevalni in trgovski tečaj. Posebni tečaji za proučevanje tujih jezikov ter nemškega jezika za inozemce. Tečaji za glasbo. Penzionat ima mirno, zdravo lego; izvrstna vzgoja in oskrba; moderno opremljen.

Prospekti na razpolago!

Naročajte »Slovenca«!

Zastopnike

išče tovarna za prodajo plinskih generatorjev, ki delujejo na oglje, za stabilne in mobilne motorje, dalje motorje od 3—100 HP, motor, sesalk, elektr. potrebnosti, plin. generatorjev za industr. kurjavo, najbolj ekon. pogonska sila. ½ kg oglja za 1 HP. Ponudbe v ital. ali franc. jeziku z navedbo trgov. in bančnih referenc na tvrdko S. A. Gazogeni »Nostrum«, Via Card. Maurizio 30, Torino, Italia.

+

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamu pretužno vest, da je včeraj, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala gospodična

Ivana Klanjšek

Pogreb pokojnice bo v petek ob 6 zjutraj iz hiše žalosti v Radečah pri Zidanem mostu.

Ljubljana - Radeče, 12. junija 1930.

Zalujoči sorodniki.

Zahvala

Za mnogoštevilne in odkritosrčne izraze sožalja povodom smrti našega dobrega soproga in očeta

Ivana Krmeca

se vsem najtopleje zahvaljujemo. Zlasti se zahvaljujemo gosp. ravnatelju Čedu, uredniku »Slovenca« g. Kremžarju, stanovskemu tovarišem ter vsem prijateljem in znancem za spremstvo na njegovi poslednji poti. Iskrena hvala tudi požrtvovalni negi usmiljenkam Splošne bolnišnice, gg. zdravnikom ter vsem, ki so na katerikoli način omilili pokojnikove poslednje dni.

Ljubljana, 12. junija 1930.

Zalujoča rodbina KRMEC.

Oves in koruzo

kupite najceneje pri tvrdki

A. VOLK, LJUBLJANA

Resljeva cesta 24.

Veletrgovina z žitom.

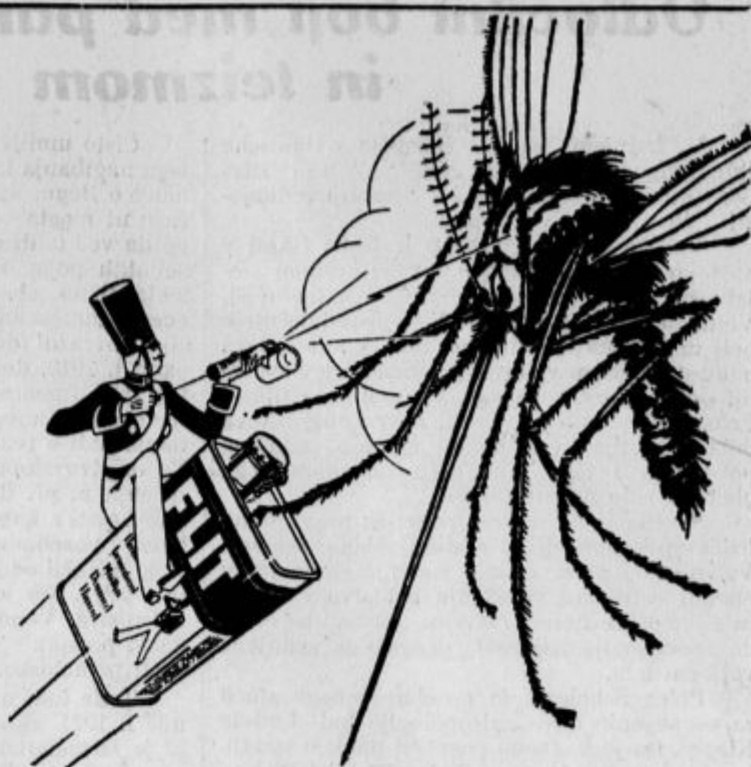
Otomane

v različnih vzorcih in najmodernejših oblikah. — Divane (patent), fotelje, salonske garniture, peresnice, žimnice (modroce) in vsa popravila izdeluje točno in najceneje le

F. SAJOVIC

LJUBLJANA, Stari trg 6.

Čitajte in širite »Slovenca«!

Neprestana nevarnost!

Komar krade Tvojo moč, muči Ti živce in kvari delo in veselje. Neznosen vednovevaren večkrat, zakaj ga trpiš? Skropi s FLIT-om.

FLIT je smrtonosen muham, komarjem, bolham, moljem, mravljam, ščurkom, stenicam in njihovim jajcem. Tebi ne škodi! Ne pusti madežev.

Ne zamenjaj FLIT-a z drugimi različnimi sredstvi. Pazi na vojaka na rumeni konvi s črnim robom

FLIT

naglo usmrti.

100 kg

koruze Din 148

»šrot« Din 158

prodaja proti gotovini

JOS. BAHOVEC

SV. JAKOBA NABREZJE

LJUBLJANA

Županstvo obč. mesta Kamnik razpisuje službo

občinskega tajnika

Predpisno opremljene prošnje z dokazili usposobljenosti za to službo naj se vložijo do konca junija 1930 pri županstvu.

Kamnik, dne 10. junija 1930.

Župan: Kratnar.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes, dne 12. t. m. ob 11 dopoldne umrl naš predragi brat in stric, gospod

Alojzij Čehun

zasebnik

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 14. junija t. l. ob 2 popoldne iz mrtvašnice Stara pot št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 12. junija 1930.

Zalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Maurice Constantin Weyer:

Človek se sklanja čez svojo preteklost...

Ko sem bil s svojim pripovedovanjem pri kraju, me je začel izpraševati z ledeno strogostjo preiskovalnega sodnika. Če imam kaka pisma, ki sta si jih krivica pisala? Ne? Vidim! Vidim!... Imam li kak povod za domnevo, da sta zdaj zaljubljenca skupaj? Nobenega? Vidim! Vidim! Hm... hm... Najprej bi bilo treba — hm, hm... da — ...tukaj je pač taka navada... — da plačam najprej nekaj na račun. Oh, le kako malenkost! Samo malenkost!... Ali bi mogel vplačati na primer dvajset dolarjev za prve stroške v to svrhu potrebne korespondence? ... Da, lahko!... Zelo lep! Vidim! Vidim!... Da... hm, hm!... Najboljše bi bilo, če bi se privaten detektiv polotil te zadeve. Da bi mi lahko imenoval enega, ki je mož na mestu v tem poslu... Oh, povsem diskreten — hm, hm!... da mi preskrbi brezprikoren dokaz o razmerju obeh krivcev... »Orožarna postav... hm, hm!... Kanadske postave, to morate vedeti, gospod, so namreč najboljše na svetu — hm, hm! Pa vendar — moram priznati — hm, hm! — tudi te postave so le človeško delo. Homo mendax, moj gospod! To se pravi... ah! Vi znate latinski? Vidim! Vidim! Hm, hm... Orožarna postav nam daje v tem primeru sledeča orožja na razpolago...«

Gospod Stopwell mi je svetoval, naj preskrbim povelje za aretacijo dvojice —, če bi pa mogel detektiv dokazati, da... hm, hm... njuno zločinstvo — o čemer on, gospod Stopwell, niti zdaleka ne dvomi...

zares? Tega da nečem? Vidim! Vidim!... Ločitev zakona je pač strašno težavna zadeva... vendar: pričevanje zapriseženega detektiva... O, brez vsakega odlašanja hoče vložiti tožbo v soglasju s pristojnim paragrafom...

Gospod Richard O. Snooby, privaten detektiv, je bil hladen, redkobeseden mož in neznosno samozavesten. Zahteval je, da mu opišem oba ubežnika in mi je zatrdil, da ju bo v nekaj dneh že imel — vseeno, kje se skrivata. Nezaupljivost se me je nekoliko prijetila, ko je zahteval tudi to predplačilo.

Vsaka stvar ima svoj čas, sem si mislil. Solze in bolečine nikakor niso kaj zlega, če jih človek zna pravočasno premagati. Dokler je človek mlad, se mu nudi neusahljiv vir za tak primer: delo. Že kmalu se delo smeje masčuje solzam.

...Kmalu me je že kupčija držala z nešteti rokami. Moja zdrava narava, ki je v šoli gozda spoznala resnico »primum vivere«, je prevladala in moja bolečina je zvenela le še »con sordino«. »Leitmotive« mojega srca je prešel v bol, srd in vsa druga potrebna čuvstva, ter se pomešal z njimi v strahovito simfonijo. Ko sem dospel ob določenem času v St. Hormidas ter vstopil v »Hotel Imperial«, kakor se je Davidov hotel pompozno imenoval, sem bil spet tak kakor poprej, kipeč od življenjske sile. Kaj pa me je brigalo, da je detektiv gospod Richard Snooby razočaral moja pričakovanja, ker ni našel nobenega sledu za Hanno in Archerjem? Vse to še od daleč ni bilo tako važno, kakor prizori na jezeru Manitoba, kjer so se ljudje borili zoper zimo.

David pa jaz bi gotovo ne mogla veljati za izkušene, udejstvovanja željne može z zapada, če bi se kmalu že ne začela udeleževati te borbe. Stara, zmagovalna metoda napredka: edinost, se nama je nazorno pokazala na tem kraju, kjer sta civilizacija in divjost neposredno trčila vkup. Čeprav ni David imel nobenega pojma o kakih srodnejevskih stanovskih družtvih, je vendar umel kakor vsak Belgijec besedo o edinosti, ki krepi, in jaz sem bil že dolgo izven Evrope, kjer se voditelji borijo prav za prav le za postranske stvari, mnogokrat celo za umišljene, da bi bil mogel razbiti vrednostne table svoje mladosti. Priroda mi je razodela: Kdor ni z menoj, je zoper mene. Nisem več veroval v nevtralnost na tem svetu. Problem je: prijatelj ali sovrag. Mimo tega sem še umel, da je ni lepše stvari od dela, da je dvojni napor dvakrat tako lep kakor napor poedinca in da je napor dvajsetorice tudi dvajsetkrat lepši. David in jaz sva vedela, kaj se pravi »zaslužiti življenje«. Obadva sva si ga že nekajkrat »zaslužila«, celo zoper smrt. Tu ne gre za kako »evropsko igraro«, da bi se bilo treba po vnaprej določenih pravilih boriti za boljši socialni izgled: igre brez formata, kjer gre za ničemurnost. Mi smo bili brez predsodkov, pirlično se nismo ustrašili niti kake prevare — in smo vedeli, da gre pri igri, ki smo jo od nekdaj igrali, koncem koncev za življenje.

Zatorej sva sklenila družabniško pogodbo z namenom, da se posvetiva nakupovanju in prodajanju rib. Skupno sva nabavila potrebne konje in sani. David, ki je bil radi svojega hotela navezan na St. Hormidas, je skrbel za nakup, prodaja pa je bila moja skrb. V tem namenu sem se peljal v Winnipeg, da pridobim odjemalcev.